

Svátky Hospodinovy (3. Mojžíšova 23)

Úvod

„Toto je jedna z nejobsažnějších a nejvýznamuplnějších kapitol Svatého písma a je dobré, když o ní přemýšlíme s modlitbou,“ napsal C. H. Mackintosh k 3. Mojžíšově 23 ve svém známém výkladu pěti Mojžíšových knih – a je to jistě pravda.

3. Mojžíšova 23 nám ukazuje kalendář svátků izraelského národa. Každý rok mělo být slaveno sedm svátků. Vedle nich tu byla ještě každý týden sobota. Všechny tyto svátky přirozeně křesťané neslaví doslovně (Gal. 4,10; Kol. 2,16.17), ale smíme rozumět předobraznému významu svátků a můžeme se z nich učit pro svůj život víry (srvn. s 1. Kor. 10,6).

Jaký je tedy význam 3. Mojžíšovy 23? Tato kapitola ukazuje obraznou řečí Starého zákona působení Boží milosti od kříže Pána Ježíše až k tisíciletému království pokoje.

Přehled svátků

Následuje přehled svátků v Izraeli a jejich význam¹:

- **Sobota** (každý týden): Nemá být konána žádná práce. Význam: budoucí sobotní odpočinutí pro Boží lid.
- **Svátek Fáze** (14. dne prvního měsíce). Je zabit velikonoční beránek. Význam: smrt Krista jako základ požehnaní.
- **Svátek nekvašených chlebů** (od 15. do 21. dne prvního měsíce): Mohli jíst jen to, co bylo bez kvasu. Význam: Celý život vykoupených je charakterizován čistotou a pravdou.
- **Svátek snopku prvotin** (první neděli po svátku Fáze): První snop žně je přinesen Bohu. Význam: Zmrtvýchvstání Krista.
- **Svátek týdnů** (v 7. neděli po svátku snopku prvotin): Nová oběť z kvašeného těsta je obětována Hospodinu. Význam: sestoupení Ducha Svatého k utvoření Církve (Shromáždění).
- **Svátek troubení trubek** (1. dne sedmého měsíce): Je troubeno na trubky na památku. Význam: Návrat a probuzení pozemského Božího lidu na konci dnů.
- **Den smíření** (10. dne sedmého měsíce): Jsou přineseny smířčí oběti za lid činící pokání. Význam: Pokání Izraele a přijetí jejich Mesiáše, který na kříži způsobil smíření.
- **Svátek stánků** (od 15. do 22. dne sedmého měsíce): Lid radostně bydlí ve stáncích z ratolestí. Význam: Radost Izraele v království pokoje.

---

¹ Dva svátky, které jsou v Bibli zmíněny, vznikly teprve později. Jsou jimi svátek Purim (Ester 9,23-32) a svátek zasvěcení chrámu (Jan 10,22), který je také nazván svátkem světel nebo Chanuka (= „zasvěcení“).

První čtyři svátky jsou jarní svátky. V typologii jsou ve spojení s prvním příchodem Krista.² Tyto svátky jsou naplněné.³ Poslední tři svátky jsou podzimní svátky. Jsou ve spojení s druhým příchodem Krista. Tyto svátky se ještě nenaplnily.⁴

Hned na začátku této kapitoly je zdůrazněno, že to jsou *slavnosti Hospodinovy*: Bůh je nazývá „*mé slavnosti*“. Ale když Pán Ježíš byl na zemi, mluví Duch Svátý o těchto svátcích jako *svátcích židovských* (Jan 5,1; 6,4; 7,2). „*Svatá shromáždění*“, která měla mít za střed Boha, se zkazila v pouhou formu.

Sobota

Sobota zaujímá ve 3. Mojžíšově 23 zvláštní postavení. Na jedné straně je k svátkům počítaná (3. M. 23,3), na druhé straně není k svátkům počítaná (3. M. 23,4). Je to totiž zvláštní svátek, zvláštní čas: **každotýdenní** den odpočinku.

Sobota je památka na Boží stvořitelské odpočinutí (2. M. 20,11). Byla však ustanovena, teprve když byl izraelský lid vykoupen z Egypta (5. M. 5,12-15). Sobota se stala znamením smlouvy **pozemského Božího lidu** (2. M. 31,13). **Národům** naproti tomu nebylo nikdy uloženo, aby držely sobotu.

Sobota mluví předobrazně o velkém Božím cíli: Bůh chce vzhledem ke Svému stvoření se zalíbením odpočinout a chce dát lidem podíl na tomto odpočinutí. Celé pojednání ve 3. Mojžíšově 23 o slavnostech Izraele začíná tedy koncem Božích cest. V Božím slově to není ojedinělá věc, že Boží cíl je zmíněn na začátku a v návaznosti je představena cesta k němu (např. v Žalmu 84; Iz. 52,13 - 53,12; Jan 14-16).

My křesťané jsme v Kristu našli odpočinutí pro srdce a svědomí, ale žijeme ještě ve světě plném neklidu. Jak je dobré, že smíme vědět, že pro Boží lid je uchováváno sobotní odpočinutí (Žid 4,9)! Na to radostně a s velkou jistotou čekáme.

Gerrid Setzer, IGL, 9/2018

---

² Je pozoruhodné, že Nový zákon ukazuje právě obrazný význam prvních čtyř slavností: Viz 1. Korintským 5,7 (Fáze), 1. Korintským 5,7.8 (nekašené chleby), 1. Korintským 15,20.23 (snopek prvotin), Skutky 2,1 (Letnice/svátek týdnů).

³ Svátek nekašených chlebů zaujímá u každoročních svátků zvláštní roli, protože nemá dějinný, nýbrž praktický význam: Jde o svatý, spravedlivý život vykoupených před Bohem po všechny jejich dny (srvn. s Luk. 1,75). V té míře není tento svátek ještě zcela naplněn. – Je to vedle svátku týdnů jediný svátek, který trvá více dní.

⁴ Rozdělení řady sedmi na čtyři a tři díly nalézáme v Písmu vícekrát. Zde buď upomenuto jen na podobenství v Matouši 13, na dopisy ve Zjevení 2 a 3, jakož i na sedm soudů pečetí a sedm soudů trub ve Zjevení 6; 8; 11.

„V prvním měsíci, čtrnáctý den toho měsíce, mezi dvěma večery je Fáze Hospodinu.“ (3. Mojžíšova 23,5)

Jen tato jedna věta je ve 3. Mojžíšově 23 věnována Fáze. Z toho ovšem nesmíme soudit, že tento svátek je nedůležitý. Naopak: Stojí v seznamu ročních svátků⁵ na prvním místě. Mluví o díle Krista na kříži (1. Kor. 5,7) a ukazuje ten jediný základ, na kterém může být a bude naplněna Boží rada o požehnání.

Fáze je zmíněno na různých místech, pokaždé se zaměřením na něco jiného.

- Ve 2. Mojžíšově 12 jde o vyjití izraelského lidu. Po 430 letech v Egyptě je Boží lid na základě krve beránka Fáze ušetřen od soudu a osvobozen z Egypta, „z domu služby“ (2. M. 12,40.41; 20,2). Tato kapitola obsahuje podrobné směrnice o Fáze – s mnoha velice zajímavými podrobnostmi.
- Ve 2. Mojžíšově 34 Bůh zaslubuje Svému lidu zvláštní ochranu, když půjde k slavnostem do Jeruzaléma (v. 23-25; srvn. s 5. M. 16,1-8).
- 3. Mojžíšova 23 je jediná kapitola, ve které je zmínka o všech sedmi ročních svátcích. Nalézáme se zde „ve svatyni“ a vidíme ve svátcích přehled o Božím plánu spasení. Jsou to stíny a my máme v Kristu podstatu (Kol. 2,16.17; srvn. s Židům 10,1).
- Ve 4. Mojžíšově 9 je Boží lid na poušti a má tam slavit Fáze. Aby byl vyřešen problém znečištění (aniž by se učinila újma Boží svatosti), dovoluje Bůh některým Izraelitům slavit ten svátek o měsíc později (srvn. s 2. Par. 30,1-3).
- 4. Mojžíšova 28 a 29 popisují oběti, které mají být přinášeny při svátcích. Jsou „Božím pokrmem“ (28,2). U Fáze zde není zmíněn beránek, ale i zde stojí na prvním místě ročních svátků (28,16). Jen na základě díla Pána Ježíše můžeme Bohu přinést něco, co Mu je příjemné.
- V 5. Mojžíšově 16 jde – opět v souhlasu s charakterem této knihy – o poučení pro všechen lid, ne v první řadě pro kněze (jako ve 3. Mojžíšově). Zde se učíme, že Fáze bylo jednou ze tří příležitostí, při nichž měli všichni muži přijít do Jeruzaléma, a tam se ukázat před Bohem (v. 16; srvn. s 2. M. 23,17). Mohlo být slaveno jen tam, na tom místě⁶, které Bůh vyvolil, a nikoli „v jedné z tvých bran“.
- Ezechiel 45 ukazuje, že Fáze bude v 1000letém království opět slaveno, a to ve spojení se slavností nekvašených chlebů jako sedmidenní svátek (v. 21-24).

---

⁵ Ve 3. Mojžíšově 23 je vlastní výraz pro „svátek, slavnost“ rezervován pro dva sedmidenní svátky (v. 6. 34. 39. 41) – jinak jsou užity dva jiné výrazy. Jeden znamená tolik, co „určité časy“, druhý znamená „slavnostní shromáždění“. Ale ve 2. Mojžíšově 12 je Fáze také nazváno „svátek“ (v. 14).

⁶ Toto místo je v této kapitole jmenováno šestkrát ve vztahu k slavnostem.

Tento přehled nám pomůže, abychom rozuměli, jak je třeba tu krátkou zmínku o svátku Fáze ve 3. Mojžíšově 23 zařadit. Obrátme se k tomu verši ve 3. Mojžíšově 23.

Význam slova

Slovo Fáze (hebrejsky *pesach*) je odvozeno od hebrejského slova pro „minouti“ (*pasach*) a udává základní význam tohoto svátku: ochrana před božským soudem. Bůh řekl ta významná slova: „*Když užitím krev, pomínu vás.*“ (2. M. 12,13) I my jsme pod ochranou krve: Kristus dal Svůj život, abychom byli ušetřeni Božího spravedlivého soudu. Na straně člověka předpokládá Fáze víru (Žid. 11,28).

Totéž slovo (*pasach*) je v Izaiáši 31 přeloženo slovem „ušetřit“: „... *tak Hospodin zástupů bude Jeruzalém zastíňovat a zachrání, ušetří a osvobodí.*“ (v. 5 – přel. z elb. př.)

V prvním měsíci

Fáze mělo být slaveno v prvním měsíci. To byl měsíc Abib (2. M. 23,15; srvn. s 5. M. 16,1), později nazývaném také Nisan (Neh. 2,1; Ester 3,7). Tento měsíc nebyl vždy první. Ale Bůh změnil kalendář, když vysvobodil Izrael z Egypta, a udělal sedmý měsíc prvním. „*Tento měsíc počátek měsíců vám bude; první vám bude mezi měsíci ročními.*“ (2. M. 12,2) To ukazuje, že Fáze je nový začátek. Kříž je v Božím plánu spasení – a také v životě křesťana – na začátku.

Abib znamená „zelený klas“. Tento měsíc začíná v našem (gregoriánském) kalendáři v půli března. Je to doba sklizně ječmene⁷ (2. M. 9,31). To je důležité, neboť krátce po Fáze měl být slaven svátek prvotin. Jméno Abib nám také připomíná, že pšeničné zrno muselo padnout do země a zemřít, aby přineslo ovoce (Jan 12,24).

Čtrnáctý den

Fáze mělo být slaveno ve stanoveném datu. V 10. den toho měsíce si musel každý izraelský dům vzít beránka, aby ho ve 14. den zabili. 10 je číslo odpovědnosti; můžeme v něm vidět poukaz na 4000 let, v nichž Bůh stavěl člověka na zkoušku, dříve než přišel Boží Beránek. Pak byl beránek až do 14. dne chován v domě. V této době ho mohl každý pozorovat a přesvědčit se, že je „*bez vady*“. Vzhledem ke Kristu se to dělo během Jeho života a služby na zemi.

To datum bylo významné ještě z dalšího důvodu: Bezprostředně potom, v 15. den, začala slavnost nekvašených chleběů, tedy v době úplňku, to jest úplného svědectví. Úplné svě-

---

⁷ Je dojemné, jak Bůh tento kalendář svátků zařídil tak, aby (I) ukazoval Boží plán spasení, (II) přesně souhlasil s různými žněmi, byl synchronizován s klimatickými a astronomickými poměry (žeň ječmene, žeň pšenice, doby dešťů, novoluní, úplněk, atd.), a tak, aby (III) dokonce i délka a proměnlivost intervalů mezi svátky zdůrazňovaly duchovní význam (např. dlouhé proměnlivé období mezi svátkem týdnů a troubení trub).

dectví ve vztahu k Bohu může být vydáváno teprve po vykonaném díle vykoupení. V tisíciletém království se to také prakticky stane skutečností. Proto také slavnost stánků začíná v 15. den toho měsíce (Etanim).

Fáze v Egyptě bylo jedinečnou událostí. Ale už ve 2. Mojžíšově 12 je jasně řečeno, že tento svátek má být slaven jako ustavičná památka⁸ (2. M. 12,14.24; srvn. s 4. M. 9,13). V našem verši je pevně zakotveno jako roční svátek v židovském kalendáři svátků.

Mezi dvěma večery

Co znamená výraz „*mezi dvěma večery*“ (srvn. s 2. M. 29,39)? Víme, že Fáze mělo být zabíjeno při západu slunce (5. M. 16,6). Na druhé straně je jasné, že krví byly pomazány veřeje a nadpraží před půlnocí. Jde tedy o dobu po západu slunce.

Tímto předpisem nám je připomenuto, že dílo na kříži se stalo během noci světa, ale je základem pro to, aby jednou přišel „*onen den*“ (2. Tes. 1,10; 2. Tim. 4,8).

Ale nadto vyvstává otázka, zda tu není další důvod, proč Bůh používá tento pozoruhodný výraz. I když z 5. Mojžíšovy 16,6 jasně vyplývá, že se původně jednalo o dobu po západu slunce, je výraz přece zvolen tak, že by člověk nejprve myslel na dva večery po sobě jdoucích dnů.

Ve skutečnosti jedl Pán Ježíš se Svými učedníky Fáze večer 14. dne a zemřel potom mezi dvěma večery (večerem 14. a večerem 15. dne) jako pravý Beránek Fáze. Tuto možnost, jak rozumět výrazu, nelze jen tak zcela odmítnout z následujících důvodů:

1. Máme-li tomu výrazu také tak rozumět, byl Pán jako pravý beránek Fáze zabit „*mezi dvěma večery*“.
2. Podle židovského počítání času začínal den i tak večer a trval až do příštího večera („od večera do večera“, 3. M. 23,32). Tím došlo jak k jedení beránka Fáze Pánem a Jeho učedníky, tak i k Jeho smrti v týž den, totiž v den Fáze.
3. Židé „*nevešli do pretoria, aby se neznečistili, nýbrž aby mohli jíst Fáze*“ (Jan 18,28). Tato věta naznačuje, že – alespoň v době, kdy Pán žil na zemi – bylo obvyklé ještě tohoto druhého dne jíst Fáze.
4. Pozoruhodný je už přece židovský slovní obrat „*mezi dvěma večery*“ a v mnoha řečech není bez dalšího vysvětlení srozumitelný. I to podporuje myšlenku, že Bůh úmyslně zvolil výraz, který je schopen druhého významu⁹.
5. Výraz „*mezi dvěma večery*“ se vyskytuje v první řadě ve vztahu k Fáze (2. M. 12,6; 3. M. 23,5; 4. M. 9,3.5.11) a jinak pouze v souvislosti s křepelkami (2. M. 16,12), ustavič-

---

⁸ Zde jsou zajímavé paralely k večeři Pána, ale také rozdíly.

⁹ To by nebyl jediný případ. Bůh používá také okolnost, že řecké slovo pro „smlouvu“ může rovněž znamenat „závěť“ (Židům 9,15-18).

nou večerní obětí (2. M. 29,39.41) a rozsvěcováním lamp (2. M. 30,8). Jinak je používán častěji se vyskytující výraz „večer“.

Tento náhled je zastáván některými – i když ne všemi – váženými vykladači a je hoden toho, abychom si ho jednou promysleli. Co je jisté – a na čem záleží – je, že „*také naše Fáze, Kristus*“ bylo zabito, a předobraz byl proto definitivně naplněn (1. Kor. 5,7).

Hospodinu

Náš verš konečně říká, že to je Fáze „*Hospodinu*“. Důraz neleží tolik na tom, co znamená Fáze pro nás (jako ve 2. M. 12), nebo v jakém stavu srdce („*chléb trápení*“) a na kterém místě je Fáze slaveno (jako v 5. M. 16), nýbrž čím je pro Boží srdce. Je to základ vztahu Izraele k jeho Bohu smlouvy (Hospodin nebo Jehova), na němž může nabízet spasení a nakonec také bude moci žehnat Svému pozemskému lidu (srvn. se slavností stánků).

Závěrečné poznámky

Bible podává zprávu (nehledíme-li na další zmínky v Evangelích) o sedmi svátcích Fáze: v Egyptě, na poušti, po projití Jordánem, za Ezechiáše, za Joziáše, v Knize Ezdrášově, a nakonec v době Krista, jenž zemřel jako ten pravý Beránek Fáze. Židé řekli: „*Ne ve svátek.*“ (Marek 14,2) Ale právě tehdy se to stalo – podle Boží rady.

Michael Hardt, IGL, 9/2018

Slavnost nekvašených chlebů

Slavnost nekvašených chlebů se slavila od 15. do 21. dne v prvním měsíci, to znamená, že trvala sedm dní. Ve Starém zákoně je o ní vícekrát zmínka, poprvé ve 2. Mojžíšově 12,15-20, když děti Izraele v Egyptě slavily Fáze. Tam už byly vyzvány, aby tuto slavnost pravidelně slavily. Tento předpis byl později opakován (2. M. 23,15; 2. M. 34,18; 3. M. 23,6-8; 5. M. 16,16). Historické knihy nám ukazují, jak tuto slavnost slavil Šalomoun, Ezechiáš, Joziáš a ostatek z Babylonu. Z Ezechiele 45,21 vyvozujeme, že tento svátek bude slaven i v tisíciletém království.

Svátek nekvašených chlebů byl neoddělitelně spojen se svátkem Fáze. V Ezechieli 45,21 dokonce čteme, že Fáze bylo svátkem sedmi dnů, ve kterém mělo být jedno nekvašené jídlo (srvn. s Luk. 22,1). Bez Fáze nemohl tento svátek být. Oba svátky tvoří jednotu.

Průběh toho svátku

Podstatné předpisy k němu říkaly toto:

1. Byl to svátek „*Hospodinu*“, to znamená k Jeho cti.
2. Byl to svátek, při kterém mohlo být jedno jen nekvašené jídlo. Kvasu se museli vyvarovat, a sice v potravě i v domech.

3. Trval sedm dní.
4. Začínal a končil svatým shromážděním; v těchto dnech nesměla být konána žádná služební práce.
5. Během doby svátku musela být obětována zápalná oběť.

Duchovní význam

Nový zákon ukazuje, co pro nás znamená tento svátek. Pavel píše Korintským: „*Vymette starý kvas, abyste byli nové těsto, jako jste nenakvašení. Neboť také naše Fáze, Kristus, bylo zabito. Proto držme slavnost, ne se starým kvasem, také ne s kvasem špatnosti a zloby, nýbrž s nenakvašeným upřímnosti a pravdy.*“ (1. Kor. 5,7.8 – přel.) Tento citát nám ujasňuje naplnění a úzkou souvislost obou svátků.

Fáze mluví o smrti Pána za nás a o Jeho pro nás vylité krvi. Svátek nekvašených chlebů mluví o našem životě, který nyní jako zachránění lidé vedeme k Jeho cti. Sedm dní symbolizuje celý život věřícího od jeho obrácení. Má se podobat „*slavnosti*“ pro Boha, to znamená být k Jeho radosti¹⁰. To může být jen tehdy, když na jedné straně ze svého života vzdálíme zlo (žádný kvas) a na druhé straně jsme naplněni Kristem (nekvašeným). Takový život pro nás není žádné nucení, nýbrž radost (srvn. s 2. Par. 30,21; Ezdráš 6,22).

Nekvašené

Hlavním bodem svátku je, že děti Izraele měly jíst jen nekvašené. V důsledku toho se musely vyvarovat všeho kvasu. Jedna část předpisu je pozitivní (jíst nekvašené), druhá část je negativní (žádný kvas).

Význam pro nás je zřejmý: Jsme pod ochranou krve Krista a jsme chráněni před soudem (Fáze). Ale to nestačí. Bůh nyní očekává život ke Svě cti a ve svatosti. Věřící se sytí Kristem (nekvašené) a varuje se hříchu (kvas).

a) Nekvašené: Pavel mluví o nekvašeném „*upřímnosti a pravdy*“. To nalézáme dokonale v životě našeho Pána. On je ten chléb z nebe, kterým se nyní máme sytit. Jak důležité to je na jedné straně, abychom se sytili **zemřelým** Kristem (beránek Fáze), tak důležité je zároveň se Jím zaměstnávat, jak ve Svém **životě** žil dokonale a čistě k Boží cti. Nic jiného nemůže tak naplnit náš život, aby byl k Jeho cti.

b) Kvas: Kvas je vždy obrazem hříchu (zla) v životě, které trpíme a nesoudíme. 1. Korintským mluví o „*starém kvasu*“ a o „*kvasu špatnosti a zloby*“. To jsou působení staré přirozenosti, od kterých bychom se měli distancovat.

Ty dvě věci musí být v dobré rovnováze: Potřebujeme jasnou představu o tom, co nás sytí a vnitřně vede dále; potřebujeme rovněž tak jasnou představu o tom, co nám škodí.

---

¹⁰ Někteří vztahují tu „*slavnost*“ mylně na večeři Páně. Ale Nový zákon na žádném místě neříká, že máme tuto večeři „*slavit*“. Výraz „*slavnost*“ se jednoznačně vztahuje na náš život.

Když se zaměstnáváme jen tím, co nemáme činit, stane se náš život smutným a bez radosti. Přesně to Bůh nechce. Už by to nebyla žádná „slavnost“.

Žádná služební práce, nýbrž ohnivá oběť

Je nápadné, že v těch málo verších je dvakrát řečeno, že neměla být konána žádná služební práce. To nám ukazuje na to, že sami ze sebe nemůžeme udělat nic, abychom Boha uspokojili. Všechno závisí na ceně oběti Pána pro Boha, která nám je představena v ohnivě (zápalné) oběti. Tak je náš život svatosti bezprostředně spojen s oddaností Krista Bohu, která se zjevila zvláště v ohni Jeho utrpení. Zatím co bylo jedeno nekvašené, vystupovala libá vůně zápalné oběti k Bohu. Je to život oddanosti, který by Bůh chtěl vidět v našem denním jednání.

Svaté shromáždění

Svátek začínal a končil svatým shromážděním. To nám může připomenout to, že naše osobní odpovědnost – nechat svůj život stát se slavností Pánu, nemůže být oddělena od toho, že jsme spojeni s druhými, kteří mají stejné přání, aby žili ke cti a radosti našeho Pána. Snažíme se následovat „*spravedlnosti, víry, lásky, pokoje s těmi, kteří vzývají Pána ze srdce čistého*“ (2. Timoteovi 2,22).

Ernst-August Bremicker, IGL, 9/2018

Svátek prvotin

---

9. veršem začíná nové Boží sdělení Jeho lidu. Podruhé v naší kapitole zde čteme: „*I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka.*“ (Srvn. s verši 1.23.26.33.) Přesto patří první čtyři svátky k sobě, neboť všechny mají jeden výchozí bod ve Fáze, které bylo slaveno ve 14. den prvního měsíce (Abib). Tyto svátky měly význam nejen pro tehdejší Izrael jako pozemský Boží lid, nýbrž prorocky představují Kristovo výkupné dílo a založení Církve (Shromáždění).

10. verš vidí lid v zemi Kanán. Na poušti nejsou žádné žně. Nejdřív musíme vstoupit do země Kanán. To je obraz toho, co má nebe („*nebeská místa*“ v Dopisu Efezským) nyní připraveno jako požehnání pro Boží děti. Naše duchovní požehnání odpovídají bohaté žni v zemi Kanán (viz 5. M. 8,7-10). Ale ve žni smíme jistě také vidět zachráněné lidi (Luk. 10,2). Snopek prvotin této žně, který Izrael měl Bohu přinést, byl z ječmene, prvního obilí, které je sklízeno (srvn. s 2. M. 9,31; Rut 1,22).

Vzkříšený Kristus

Smrt leží za pravým Beránkem Fáze, Pánem Ježíšem. Nyní je před naše zraky postavené Jeho vzkříšení. Pán Ježíš patří nyní, abychom tak řekli, k zemi Kanán, to znamená k nebi.

A o tom mluví snopek prvotín (Jan 12,24). Po Jeho smrti následuje Jeho vzkříšení jako prvotiny nové, nebeské žně.

„Když vejdete do země, kterou já dávám vám, a žítí budete obilí její, tedy přinesete snopek prvotín žně vaší ke knězi.“ (v. 10) Nejde zde tedy jen o skutečnost Kristova vzkříšení jako takovou, nýbrž čteme: „Když (**vy**) přijdete do země..., a žítí budete obilí její, tedy (**vy**) přinesete snopek prvotín.“ Náš Bůh a Otec chce, abychom poznali, kde a jak se nám nyní Pán představuje. Není jen zemřelý Pán, nýbrž Vzkříšený, který už není v tomto světě, ale sedí nyní v nebi po Boží pravici (Ef. 1,20 a dále). Základem Boží žně je Kristus, který „vstal z mrtvých..., prvotina těch, kteří zesnuli“ (1. Kor. 15,20.23; srvn. s Kol. 1,18; Zj. 3,14).

Zde jde jen o Krista jako prvotinu. Jsme vyzýváni, abychom si uvědomili bohatství a slávu, které jsou spojeny s tím, že Pán Ježíš po svém utrpení a smrti měl, „z mrtvých vstana první, zvěstovati světlo“ (Sk. 26,23). On „zahladil smrt, život pak na světlo vyvedl, i nesmrtelnost skrze evangelium“ (2. Tim. 1,10). Svým vzkříšením se stal počátkem nového stvoření (Zj. 3,14).

Zde použité slovo pro „prvotinu“ (hebrejsky: „*reschit*“) je často překládáno slovem „*počátek*“. Totéž slovo tvoří začátek hebrejské Bible: „*Na počátku* (hebrejsky: „*be-reschit*“) stvořil Bůh.“ U dalšího svátku, svátku týdnů, jsou rovněž obětovány „prvotiny“. Pro ně je však použito jiné slovo, a sice v množném čísle (hebrejsky: *bikkurim*). „Prvotina“ nebo „počátek“ zde je Kristus, „prvotiny“ u svátků týdnů jsou vykopení, „shromáždění prvorozenných“ (Židům 12,23; srv. s Jak. 1,18).¹¹

Bůh si přeje, abychom dávali Pánu Ježíši, jakožto vzkříšenému, jakožto snopku prvotín, první místo, dříve ještě, než něco okusíme. Kolik věcí žel hraje ještě často první roli v našem životě. Zde vidíme, že to má být Pán.

Kněžská služba

V 10. verši je v této kapitole poprvé zmíněn kněz. V protikladu k době zákona, kdy jen Aronova rodina z pokolení Lévi stavěla kněze, jsou dnes všichni vykopení kněžími (1. Petra 2,5; Zj. 1,6). Nejen někteří, nýbrž všichni věřící mají tu velkou výsadu a smělost k přístupu k Bohu Otci (Ef. 2,18; Židům 10,19). V praxi jsou skutečně kněžími ti, kteří jsou zvyklí zdržovat se v Boží přítomnosti.

Jestliže snopek prvotín měl být přinesen ke knězi, pak to pro nás znamená, že se smíme Bohu blížít v kněžském charakteru jako velebitelé, abychom před Bohem „obraceli“ Krista jako vzkříšeného. „*Obracet*“ znamená pohybovat sem a tam. Snopkem obracení je pohybováno na rukách kněží sem a tam, aby On mohl hledět na to, co my ve vzkříšeném

---

¹¹ Tím je také dána odpověď na otázku, co je ve 3. Mojžíšově 2,12 míněno „obětí prvotín“. Tam je totéž hebrejské slovo *reschit* jako zde. Jedná se tam tedy také o snopek prvotín, to jest o Krista ve vzkříšení. Proto není přinesen na oltář. Soud a smrt jsou pro Něho a ty Jeho provždy pryč. Chleby obracení v kap. 23,17 jsou nazvány *bikkurim* a nejsou žádným „obětním darem“.

Pánu vidíme a Jemu přinášíme. V tom je vyjádřeno společenství ve velebení. To, že máme společenství s myšlenkami Otce o Jeho Synu, je to nejvyšší, k čemu můžeme ve víře dospět. Je to „k zalíbení pro vás“ (v. 11 – přel.).

Den Kristova vzkříšení

Pak následuje snad neobdivuhodnější událost tohoto svátku, která se konala „*nazítří po sobotě*“. Svátek Fáze spadl na pevný den měsíce, na 14. den měsíce Abib. Mezi těmito dvěma svátky mohlo tedy uplynout maximálně sedm dní. Avšak při naplnění v Kristu to směly být jen tři dny, neboť tak to bylo prorocky oznámeno (Jonáš 2,1; Mat. 12,40). Pán Ježíš slavil Fáze ve čtvrtek večer (který podle židovského počítání patřil už k pátku) a v pátek byl přibit na kříž. Protože se podle židovského počítání každý začatý den považoval za úplný, byl v pátek, sobotu a neděli v hrobě a třetího dne, prvního dne nového týdne, vstal. Tak to Bůh vedl – nebyla to žádná náhoda!

Den vzkříšení našeho Pána byl den „*po sobotě*“, „*první den týdne*“ (Mat. 28,1; Marek 16,9). To je biblický základ pro to, že my jako lidé, kteří věříme v Pána Ježíše, si zvláště vážíme už ne soboty, ale prvního dne týdne. První den týdne, který je někdy také nazýván osmým dnem (3. M. 9,1), vyznačuje nový začátek, na který zde už bylo izraelskému národu v zákoně poukázáno. Nejen svátek snopku prvotín, nýbrž také svátek týdnů, obraz vzniku Shromáždění, se konaly v neděli. Mnohá místa nám ukazují, že první křesťané tomu rozuměli a neděli dávali čestné místo (Jan 20,26; Sk. 20,7; 1. Kor. 16,2; Zj. 1,10). Neděle je symbol nového stvoření. Tento den je pro nás křesťany **ten** zvláštní „sváteční den“; jiné „sváteční dny“ Boží slovo nezná.

Oběti

V první den týdne, který nám obrazně připomíná vzkříšení našeho Pána a naše cenění si toho, byly také přinášeny oběti, které jako předobrazy a stíny ukazovaly na Osobu a dílo Krista:

- jeden jednoroční beránek bez vady jako zápalná oběť,
- k tomu náležející oběť pokrmů (suchá) ze dvou desetin jemné mouky smíšené s olejem,
- a rovněž k tomu náležející oběť nápojů (mokrá) z čtvrtiny /míry/ hin vína (v. 12 a 13).

Oběť za hřích nebo za vinu k tomu nepatřila. Při přemýšlení o Kristově vzkříšení nás nezaměstnává otázka hříchu, nýbrž sláva Jeho neporušitelného života. Proto jsou zde přinášeny jen oběti, které jako celek byly pro Hospodina „*příjemnou vůni*“.

K zápalné oběti byl často volen beránek (2. M. 29,38-46; srvn. s Janem 1,29; 1. Petra 1,19), který byl celý pálen pro Boha na oltáři. Je to obraz dokonalé oddanosti, ve které se Pán Ježíš vydal „*Bohu u vůni rozkošnou*“ (3. M. 1; Ef. 5,2).

K zápalné oběti obvykle patřila oběť pokrmů (suchá). Byla to oběť, která se skládala z mouky nebo pečiva, avšak bez kvasu (3. M. 2). Kvas je obraz hříchu v člověku. Protože

oběť pokrmů byla nekrvavá oběť – vždyť se skládala z obilí, mouky nebo pečiva – není obrazem smrti Pána, tak jako zápalná oběť, nýbrž je obrazem Jeho neposkvrněného, čistého života. Obě oběti jsou spolu spojeny. Dokonale čistý Kristův život, který nalézáme představený v oběti pokrmů, by nemohl zachránit žádného hříšníka. Na druhé straně by se Kristus nemohl pro Boha stát zápalnou obětí příjemné vůně, kdyby předtím nevedl dokonalý, Bohu zasvěcený život. Proto vidíme v zápalné oběti a v její oběti pokrmů, že u Krista život a smrt jdou nerozlučně spolu k Boží cti.

Normálně se oběť pokrmů skládala z jedné desetiny jemné mouky, zde však vidíme to, co je nutné ke svědectví, stejně jako také ve dvou chlebech svátku týdnů. Nejpodrobnější svědectví o skutečnosti, že Pán Ježíš nejen zemřel a byl pohřben, nýbrž byl také „*podle Písem*“ třetího dne vzkříšen, nalézáme v 1. Korintským 15. Olej, s nímž byla oběť pokrmů smíšená, je obrazem Ducha Svatého, který působil v Marii, když se Kristus stal člověkem – „*neboť což v ní jest počato, z Ducha svatého jest*“ (Mat. 1,20; srvn. s Luk. 1,35).

Pak následuje „*mokrá oběť jeho, vína čtvrtý díl míry hin*“. Víno je obraz radosti (Soudců 9,13; Žalm 104,15). Fáze bylo jídlo, které bylo jedeno s hořkými bylinami, protože připomíná utrpení Pána. Ale v souvislosti se vzkříšením je u snopku prvotin poprvé v této knize mluveno o mokré oběti (oběti nápoje, lité). Pán nám chce darovat radost ze Svého vítězství nad světem a smrtí skrze Své zmrtvýchvstání.

14. verš tvoří závěr nařízení o tomto svátku. „*Chleba pak, ani pražmy, ani zrní vymnutého nebudete jísti, až právě do toho dne, když obětovati budete oběť Bohu svému. Ustanovení to věčné bude v pronároděch vašich, ve všech příbytcích vašich.*“ To nám chce říci: Bez vzkříšení Pána Ježíše není žádná skutečná duchovní potrava. Pečený chléb a pražená zrna pocítla oheň soudu. Pražená zrna mluví o utrpení a soudu. Chléb byl zpracován ještě více než zrna. Pán důrazně mluví o tom, že On je ten pravý chléb (Jan 6). Mladé (vymnuté) zrno nebo čerstvé zrno je snad obrazem „*Ducha života v Kristu Ježíši*“ a „*moci života neporušitelného*“ (Řím. 8,2; Žid. 7,16). – Všechno to mělo provždy platit ve všech bydlištích Božího lidu.

Tento svátek nám ukazuje, že nejen Pán Ježíš vstal a je v nebeských místech, nýbrž že také my jsme s Ním vzkříšeni a sedíme tam v Ném, i když ještě ne s Ním. K tomu dojde teprve tehdy, až On přijde, aby nás tam přivedl v našem těle slávy.

Kéž nám to Pán dá, abychom prakticky zakoušeli svátek snopku prvotin, ve kterém smíme vidět a na sebe používat vzkříšení Pána Ježíše, abychom se z toho radovali před Bohem, naším Otcem, a jako kněží přinášeli za to velebení.

Arend Remmers, IGL, 9/2018

Svátek týdnů

Přesně v padesátý den po svátku snopku prvotin následoval svátek týdnů. Sedm plných

---

týdnů, tedy 49 dnů bylo třeba napočítat. Den po tom, opět v první den týdne, v padesátý den, se konal svátek týdnů.

Tak jako svátek snopku prvotin je ve spojení se žní ječmene, tak patří svátek týdnů ke žni pšenice (2. M. 34,22). U příležitosti tohoto svátku měla být Hospodinu obracena oběť pokrmů (suchá oběť) z pšeničné jemné mouky nové žně (viz 3. M. 23,17).

Padesátý den

Svátek týdnů došel svého naplnění v den Letnic¹² ve Skutcích 2. Poté co ve svátku Fáze a ve svátku snopku prvotin byl ukázán zemřelý a vzkříšený Kristus, svátek týdnů nám ve svém prorockém významu ukazuje nebeského Krista, který skrze vylití Ducha Svatého utvořil Církev /Shromáždění/ (viz 1. Kor. 12,13). Církev má svůj původ ve věčné Boží radě a patří k nebi, je ale budována na zemi a žije tam – ode dne Letnic až do uchvácení.

Po uchvácení udělá Bůh se Svým pozemským lidem Izraelem nový začátek. O tom mluví Hospodinovy svátky v sedmém měsíci, počínaje svátkem troubení trub. Tak jako čas mezi svátkem týdnů a svátkem troubení trubek nebyl přesně stanoven¹³, tak neznáme chvíli, ve které jednání s Izraelem opět začne. Stane se to potom, co Pán Ježíš přijde k uchvácení a „*vejde plnost pohanů*“ (Řím. 11,25). Pro tuto událost je v Bibli jen **jeden** časový údaj: „*Aj, přijdu brzo.*“ (Zj. 22,12)

Nová oběť suchá (pokrmů)

Nová oběť suchá nám ukazuje Církev, která povstala v den naplnění svátku týdnů. Byla to oběť z jemné mouky, která měla být pečena s kvasem.

Upečena s kvasem

Kvas, který je obrazem aktivní síly hříchu, vlastně nesměl v oběti pokrmů být (viz 3. M. 2,11), protože oběť pokrmů, která byla pálena na oltáři, mluví o dokonalém životu Pána Ježíše v Jeho oddanosti a zasvěcení Bohu. On je zcela bez hříchu, je svatý a čistý.

Shromáždění se však skládá z bývalých hříšníků, z lidí, kteří v sobě mají hřích. Proto musejí chleby obracení obsahovat kvas. Protože však ty chleby obracení byly obětovány upečené, kvas ve svém působení přestal, protože byl vystaven horku ohně. To je krásný obraz toho, že ti, kdo patří k Božímu Shromáždění, jsou lidé, kteří s Kristem zemřeli, a proto jsou osvobozeni od moci hříchu. Už nemusejí hřešit, jsou osvobozeni!

---

¹² Německé slovo „Pfungsten“ (viz Skutky 2,1) odpovídá řeckému slovu „pentekoste“, které znamená prostě „padesátý /padesátka/“. Ve Skutcích 2 to byl tedy padesátý den, den, ve kterém byl slaven svátek týdnů (kral. překlad: svátek Letnic).

¹³ Svátky sedmého měsíce se konaly v pevně stanovený kalendářní den. Datum svátku týdnů se však měnilo, protože se konal vždy padesát dnů po svátku snopku prvotin, jehož datum se také měnilo. Tak doba mezi čtvrtým a pátým svátkem byla rok od roku (poněkud) rozdílná.

Jemná mouka

U jemné mouky z pšenice nové sklizně myslíme na slova Pána Ježíše v Janu 12,24. On sám je to pravé pšeničné zrno, které padlo do země a zemřelo, aby přineslo mnoho ovoce. Je to ovoce stejného druhu – z pšeničného zrna vzejde jako ovoce pšenice.

Tak jsou vykoupení, kteří společně tvoří Shromáždění (Církev), stejného druhu jako Pán Ježíš, který se sám za ni vydal. Mají božskou přirozenost, mají věčný život. To je život, kterým je On sám, Pán Ježíš (viz 1. J. 5,20). To je obrovská výsada, nezasloužené požehnaní!

Prvotiny

Tak jako při třetím svátku musely být obraceny prvotiny, byly také chleby obracení svátku týdnů prvotinami¹⁴ pro Hospodina. Věřící této doby milosti jsou prvotinami Božích stvoření (viz Jak. 1,18). Patří k novému stvoření, jehož počátkem je Pán Ježíš a jež dojde svého ukončení v novém nebi a na nové zemi (viz Zj. 21,1-4).

Spojení mezi Pánem Ježíšem a Jeho Shromážděním je nadmíru úzké! On je prvotina, my jsme prvotinami. Protože jsme spojeni se vzkříšeným a oslaveným Kristem, máme v Boží radě zvláštní místo požehnaní. To chtějme s obdivem velebit: Bohu buď dík za tuto slávu Jeho milosti!

Jedna oběť

Jak ve 3. Mojžíšově 23,16, tak i ve 4. Mojžíšově 28,26 se mluví o **jedné** oběti pokrmů, ačkoli se skládala ze dvou chlebů obracení. O těchto dvou chlebech se ve 3. Mojžíšově 23,18 a 20 mluví dokonce jako o „*tom chlebu*“. Můžeme myslet na to, že to **jedno** Shromáždění se skládá z věřících ze Židů a z národů (viz Ef. 2,15). Jsou to skryté poukazy na **jednu** Církev (Shromáždění), ve které jsou odstraněny všechny náboženské, sociální a národní rozdíly (viz. 1. Kor. 12,13), neboť je částí Božího tajemství, které bylo ve Starém zákoně skryto, nyní ale je zjeveno. Jak slavná je tato pravda o jednom Shromáždění, té velmi drahé perle!

Dodatečné oběti

U dodatečných /přídavných/obětí jsou nápadné rozdíly vůči svátku snopku prvotin. Zatím co tam nebyla přinášena ani oběť za hřích ani pokojná oběť, musel být k nové oběti pokrmů u svátku týdnů, která nemluví o Kristu, nýbrž o Shromáždění, přinesen kozel jako oběť za hřích. Oběť za hřích byla nutná, protože ti, kteří patří k tomuto Shromáždění, byli ztraceni hříšníci. Také pokojná oběť byla nutná, aby umožnila společenství s Bohem.

Sedm beránek k zápalné oběti mluví o dokonalém svědectví o přijetí u Boha v Kristu.

---

¹⁴ Slovo „*prvotiny*“ u oběti pokrmů svátku týdnů je stejné slovo jako ve 3. Mojžíšově 2,14. U svátku snopku prvotin je však použito jiné slovo (3. M. 23,10).

Máme plnou jistotu! Jak vděčné nás činí tyto směrnice Starého zákona, jejichž význam můžeme poznávat ve světle Nového zákona.

Volání

V den svátku týdnů mělo vzejít volání (v. 21). Myslíme na volání milosti, které je ještě dnes slyšet. Každý může přijít a přijmout Boží milost v Kristu. Pro vlastní snahu tu není místo. V Kristu je věřící učiněn dokonalým. Proto je také pro tento sváteční den zdůrazněno, že nemá být konána žádná služební práce.

Žeň

Na závěr následuje ještě poukaz na žeň polních plodů, která pšeničnou žni končila. Nemělo se paběrovat a okraj pole neměl být úplně sklizen. To ukazuje, že také po vtržení věřících k Pánu budou sklizeni nebeští svatí. Pro toho, kdo slyšel evangelium a odmítl ho, už pak nebude žádná možnost pokání (viz 2. Tes. 2,10-12). Ale jsou tu ještě takoví, kteří evangelium neslyšeli a v době soužení uvěří poslům Hospodina. Pokud v této době zemřou, budou patřit k nebeským svatým, i když ne k Církvi¹⁵. Budou z národů a z národa izraelského. O tom mluví paběrování pro cizince a pro chudého. Jak velká bude tato žeň! Jak bohaté ovoce Spasitel obdrží.

Souhrn

Svátek týdnů došel svého naplnění v den Letnic ve Skutcích 2, kdy skrze křest Duchem Svatým vznikla Církev (Shromáždění). Nová suchá oběť, která byla při tomto svátku obracena, mluví o tomto Shromáždění, které je budováno na zemi, ale které patří k nebi. Ale také pro Izrael, Boží pozemský lid, je budoucnost. O tom mluví ještě následující svátky sedmého měsíce.

Christian Rosenthal, IGL, 9/2018

Svátek troubení

Po svátku týdnů ve třetím měsíci následovaly v sedmém měsíci náboženského roku Izraele tři další Hospodinovy svátky: svátek troubení, velký den smíření a slavnost stánků. Svátek troubení se konal v první den sedmého měsíce a měl být k „*odpočinutí, památka troubení, shromáždění svaté*“. Toho dne nebylo dovoleno konat služební práci; namísto toho měla být přinesena ohnivá oběť. Tato oběť je podrobně popsána ve 4. Mojžíšově 29,1-6.

Skutečnost, že Bůh znovu mluvil k Mojžíšovi, naznačuje, že je tím uvedeno nové téma.

---

¹⁵ Když budou v době soužení ochráněni, pak vejdou živí do Království. Patří potom ke svatým na zemi.

Zatím co předcházející svátky ukazují prorocky na události, které se z našeho pohledu udály v minulosti, ukazují nyní následující svátky v sedmém měsíci na ještě budoucí události. V té dlouhé době bez svátků, která následovala po svátku týdnů a která neměla přesně stanovené trvání, poznáváme bezpochyby naši přítomnou dobu milosti, ve které je Izrael jako národ dán stranou.

Svátek troubení se konal v první den sedmého měsíce náboženského roku. Tento den (který je zároveň první den občanského roku) ukazuje na určitý nový začátek. Nebyl to první měsíc – měsíc, ve kterém Bůh vyvedl Svůj lid z Egypta (srvn. s 2. M. 12,2), nýbrž sedmý měsíc – druhý nový začátek. Bůh chce po delší době mlčení opět mluvit ke Svému pozemskému lidu, což je znázorněno troubením trubek („*památka troubení*“). Avšak aby lid mohl slyšet Boží řeč, musí dojít k upokojení („*budete mít odpočnutí*“).

Když se v Izraeli troubilo na trubky, byl to důležitý signál. Všechnen lid se měl shromáždit nebo se vydat na cestu (srvn. s 4. M. 10,1-10). Prorocky to ukazuje na to, že izraelský lid po mnoha letech nevěry a zaslepení opět ožije a bude napraven. Až doba milosti po uchvácení skončí, Bůh opět naváže se Svým pozemským lidem (srvn. s Řím. 11,25). Shromáždí Svůj lid, jakoby ho trubkami svolá a povede zpět do izraelské země. Základem pro to je jednou provždy přinesená oběť Pána Ježíše („*ohnivá oběť*“, srvn. s 4. M. 29,1-6).

Prorok Izaiáš popisuje tuto dobu přivedení zpět a obnovení Izraele na více místech: „*I vyzdvihne korouhev mezi pohany, a sebere zahnané Izraelské [deset pokolení], a rozptýlené Judovy [dvě pokolení] shromáždí ode čtyř stran země.*“ (Iz. 11,12) A v Izaiáši 27,13 čteme: „*Stane se také v ten den, že troubeno bude trubou velikou, i přijdou, kteří byli zahynuli v zemi Asyrské, a zahnaní byli do země Egyptské, a klaněti se budou Hospodinu na hoře svaté v Jeruzalémě.*“ (Srovnej též se Zachariášem 10,8.) Tato místa jasně ukazují, že Bůh sám jednou celý Svůj lid shromáždí a přivede ho zpátky do jeho země. Budou volat k Pánu, svému Bohu, a On bude na ně myslet a zachrání je před jejich nepřáteli. V onen den bude všemi viděno, že Hospodin je jejich Bůh (srvn. s 4. M. 10,9.10).

Tato budoucí událost bezpochyby vrhá už dnes dopředu své stíny. Není pozoruhodné, že se Židé v minulých desetiletích ve velkých zástupech navrátili do své země – i když v nevěře (srvn. s Iz. 18; Ez. 37)? Dnešní návrat Židů pod Boží prozřetelností je výmluvným svědectvím o tom, že ten významný svátek troubení se brzy naplní.

Daniel Melui, IGL, 9/2018

Den smíření

Den smíření¹⁶ byl jeden z nejvýznamnějších dnů v kalendáři izraelského národa, pokud

---

¹⁶ Ve Starém zákoně nalézáme výraz „smíření“ třikrát (3. M. 23,27,28; 25,9). Hebrejské slovo *kaphar*, které je základem tohoto výrazu, znamená „přikrýt“. Smíření přikrývá hříchy, takže už pro Boha není překážkou

ne vůbec nejdůležitějším. Jen v tento den směl nejvyšší kněz vstoupit skrze oponu svatyně do svatyně svatých před truhlu smlouvy (3. M. 16,2). Každý rok čekal izraelský lid na tento den, který je prvně ve 3. Mojžíšově 23 nazván dnem smíření, a mnozí si možná kladli otázku: Odpustí Bůh naše hříchy další rok? Přijme obětní dar nejvyššího kněze a krev oběti, kterou bude kropit na a před truhlu smlouvy, a nechá kněze na živu?

Jednotlivé předpisy pro tento den, zvláště pro nejvyššího kněze čteme ve 3. Mojžíšově 16, také ve 4. Mojžíšově 29,7-11. Zaměstnávání se s tam jmenovanými příkazy nám ukáže, že den smíření je asi ten nejpodrobnější předobraz pro nezměrné Ježíšovo výkupné dílo na Golgotě. Toto dílo je základ vztahu člověka k Bohu. Kristus Svým dílem způsobil smíření za naše hříchy a za (to znamená vzhledem k) celý svět (1. J. 2,2; 1. Tim. 2,6). Na kříži nesl zástupně hříchy těch, kteří Jej přijmou jako Zachránce (Marek 10,45). Zároveň Boha dokonale oslavil a vzhledem k hříchu uspokojil (2. Kor. 5,21; Jan 13,31). To vše Bůh vyjadřuje v obětech za hříchy a zápalných obětech tohoto dne.¹⁷

Předpisy dne smíření ve 3. Mojžíšově 23

Články tohoto tematického sešitku ukazují, že Hospodinovy svátky pojednávají o Boží radě pro dobu milosti a pro izraelský národ. Památkou troubení začínají tři svátky v časově úzkém spojení, které zjevují budoucí Boží jednání s ostatkem Izraele. Devět dní po troubení trub byla obec Izraele znovu svolána. Tentokrát šlo o shromáždění ke koření se (v. 27).

V biblickém textu jsou nápadné tyto podrobnosti:

- Bůh čtyřikrát nařizuje, že lid v tento den nesmí dělat žádnou práci a že ten, kdo to přece učinil, musí být zabit.
- Třikrát je zdůrazněno, že Izraelité mají ponížovat svou duši, to znamená, že se mají kořit pod Božím rozsudkem. Také zde musel být zabit každý, kdo nebyl poslušný.
- Výslovně je zdůrazněno, že tento den, který nebyl stanoven na určitý den týdne, má být „sobotou odpočinit“, a sice od večera do večera. Toto určení času bylo pro Izraelitu jasné, a přesto na ně bylo poukázáno.
- Oběti, které jsou ve 3. Mojžíšově 16 a ve 4. Mojžíšově 29 v popředí a které u svátku snopku prvotin a svátku týdnů jsou středem, zde nejsou zmíněny. Totéž platí pro nejvyššího kněze, jehož konání je ve 3. Mojžíšově 16 postaveno do popředí.

Tyto podrobnosti ukazují, že v našich verších nejde o to, že Bůh vytvořil základ pro to,

---

k tomu, aby lidem žehnal. Zároveň příkrývá hříchy těch, kteří před Bohem uznali, že jsou hříšníci, a přijali Krista jako Zachránce. Protože v první řadě jde o smíření a ne o usmíření, je vhodný překlad den smíření (a ne den usmíření). // Slovo „smíření“ ve třech jmenovaných místech má v překladu z německého „Sühnung“ také význam „odpykání, zadostiučinění“. – p. p. //

¹⁷ Každému, kdo by se chtěl podrobně zaměstnávat dnem smíření, doporučuji třídílnou sérii v tomto měsíčníku k 3. Mojžíšově 16 (červen až srpen 2017).

aby člověk mohl mít vztah k Bohu (3. M. 16). Zde nás Bůh také nepoučuje o tom, že Jeho lid může být vůbec uznán jen na základě Kristova výkupného díla – ať je to ve světě (poušť) nebo později v 1000letém království (4. M. 29).

Základní význam

Ve 3. Mojžíšově 23 nám Duch Boží spíše ukazuje, že se izraelský lid musí zaměstnávat významem tohoto ve 3. Mojžíšově 16 předem nastíněného Kristova výkupného díla, jestliže chce jednou být uveden do odpočínutí 1000letého království. Musejí poznat, že jejich vlastní Mesiáš, **Ježíš Kristus**, musel být na kříži Bohem souzen a musel zemřít, aby **oni** mohli přijít do požitku Božího požehnání.

Izraelský lid musel při slavnosti Fáze jíst maso beránka s **hořkými bylinami** (2. M. 12,8). To je předobrazný poukaz na to, že vykoupený člověk si uvědomuje, že jeho hříchy znamenaly pro Pána Ježíše hrozná utrpení. Přesně k tomuto vědomí musí přijít židovský lid v budoucnosti, aby byl vnitřně uveden do stavu přijmout Pána Ježíše jako Mesiáše. To je význam dne smíření ve 3. Mojžíšově 23.

Naplnění předem v době Ježíšově

Určité naplnění předem tohoto svátku v jeho prorocko-typologickém (předobrazném) významu nalézáme už při prvním Ježíšově příchodu, když se stal člověkem a přišel ke Svému lidu. Bůh poslal Jana Křtitele, který jako znění trubek mluvil k izraelskému lidu a ohlašoval příchod Pána. Ale lid nebyl připraven přijmout svého Mesiáše. Přesto musel být vnitřně připravován, aby se On mohl s nimi veřejně spojit. Proto Jan volal k lidu: „*Pokání činite, nebo přiblížilo se království nebeské.*“ (Mat. 3,2) To je důležitý pohled na den smíření. Lid se musel pokorit, aby Mesiáš mohl nastoupit vládu.

Víme, že množství lidu Pána Ježíše odmítlo. Zavrhli Ho. Volali: „*Ukřižován buď!*“ (Mat. 27,22.23) Proto ty tři poslední svátky z 3. Mojžíšovy 23 dále čekají na své vlastní naplnění. Bůh se postará o to, aby se tentokrát naplnily.

Pokání jako předpoklad pro vejítí do Království pokoje

Dva starozákonní biblické oddíly ukazují, že izraelský lid musí činit pokání, aby mohl vejít do Tisíciletého království. V Zachariáši 12,10-14 mluví Hospodin o tom, že Davidův dům přijde do požitku ducha milosti a snažné prosby: „*J obrátí zřetel ke mně, kterého jsou bodli, a kvíliti budou nad ním.*“ Prorok pokračuje a ukazuje, že Izrael se nejen společně pokorí a bude vyznávat své hříchy. Každá rodina, ano nakonec každý jednotlivec věřícího ostatku bude sám o sobě činit pokání.

Také Izaiáš o tom mluví. Právě jeho nejznámější slova jedinečným způsobem ukazují na Pána Ježíše. Izaiáš 53 nám přitom představuje pocity a slova věřícího ostatku Judy budoucích dnů: „*My jsme jej považovali za potrestaného, od Boha zbitého a skloněného;*

avšak kvůli našim přestoupením byl zraněn, kvůli našim nepravostem zbit. Trest k našemu pokoji ležel na něm, a jeho modřinami se nám stalo uzdravení.“ (Izaiáš 53,4.5 – přel.) Lépe bychom nemohli vyjádřit význam dne smíření v 3. Mojžíšově 23. Lid bude mít zármutek kvůli vlastní vině. Uznají, že přivedli svého vlastního Mesiáše na kříž a že jen Ježíšovo dílo vykoupení může odejmout jejich hříchy.

Oddělení věřícího ostatku od nevěřícího Izraele

Na závěr ještě několik slov k jmenovaným podrobnostem ve 3. Mojžíšově 23:

- **Žádná práce:** Člověk nemá žádný podíl na díle smíření Pána Ježíše – ani izraelský lid ne. Lid vyzná svoji vinu a bude vyhlášovat, že záchrana je jen v Kristu. To je význam „*Hosana*“ (Mat. 21,9). Ten, kdo si myslí, že může být zachráněn vlastní silou, zahyne.
- **Ponižování se:** Zármutek, pokoření se a vyznání lidu jsou potřebné, aby byli zachráněni. Izraelita, který to nebude činit, patří k nevěřícímu lidu; toho zachvátí soud. Kristus ho bude křtít ohněm, vějička v Jeho ruce (Mat. 3,11.12).
- **Sobota:** „Ponižování se“ je výchozí bod pro „sobotu odpočinutí“, pro Království pokoje, jak je nastíněno v slavnosti stánků. Ne náhodnou nalézáme v Židům 4 souvislost mezi sobotním odpočinkem Božího lidu a zkoumajícím charakterem Božího slova.
- **Žádná oběť:** Pán Ježíš nemusí podruhé zemřít za Svůj lid. To udělal jednou provždy (Židům 10,10). Proto nejsou ve 3. Mojžíšově 23 jmenovány žádné oběti, nýbrž vědomí o tom, jaká utrpení musel Kristus strpět a jaký podíl na nich měl lid.

Poučení pro nás

Den smíření patří k svátkům v Izraeli a v souvislosti s 3. Mojžíšovou ukazuje na budoucí pokání ostatku Judy. Obojí není v přímé souvislosti s věřícími doby milosti. Ovšem v Novém zákoně jistě nalézáme poukazy na příležitosti, kdy **my** musíme činit pokání. V pěti ze sedmi dopisů ve Zjevení 2 a 3 čteme, že místní shromáždění, resp. ti, kteří v nich nesou odpovědnost, měli činit pokání. Když se některý křesťan vydá na chybnou cestu, musí se obrátit a činit pokání. Vzhledem k pamětnému jídlu jsme v 1. Korintským 11,28 vyzýváni, abychom se zkoušeli. To není nic jiného než sebeodsuzování ve světle díla Pána Ježíše.

Kdybychom ve svém životě více hleděli na Ježíšův kříž, měli bychom před očima více čest a oslavení Krista. On je hoden toho, aby se tento význam dne smíření odrážel také v našem životě.

Manuel Seibel, IGL, 9/2018

Doporučení knihy k tématu: C. H. Mackintosh – **Poznámky k pěti Mojžíšovým knihám**

C. H. Mackintosh ukazuje v tomto ceněném výkladu snadno srozumitelným slohem, jak starozákonní předobrazy mohou být osvětleny novozákonním naplněním. Čtenáři je v této knize před očima vykresleno velkolepé Boží spasení. Autor zároveň vede pozornost k četným detailům Božího slova, a tímto způsobem vynáší na světlo skryté krásy.

Mnohé generace křesťanů měly prospěch z tohoto obsáhlého výkladu.

Slavnost stánků

Slavností stánků v 15. den sedmého měsíce se uzavřel roční cyklus Hospodinových svátků.

Dříve než budeme přemýšlet o podrobnostech a o významu tohoto svátku, vyjmenujeme zde nejprve krátce podstatné body:

- Slavnost trvala sedm dní. Začínala a uzavírala se „*svatým shromážděním*“ prvního a osmého dne (3. M. 23,35.36).
- Každého dne slavnosti měly být přinášeny „*oběti ohnivé Hospodinu*“ (3. M. 23,36).
- Čas: 15. den sedmého měsíce – „*když byste shromáždili úrody země*“ (3. M. 23,39).
- Slavnost je zarámována dvěma dny odpočinku – prvního a osmého dne (3. M. 23,39).
- Izraelité se měli sedm dní „*veselit před Hospodinem, Bohem svým*“ (3. M. 23,40).
- Během svátku měli Izraelité bydlet „*v stanech za sedm dní*“ (3. M. 23,42).

O jmenovaných bodech budeme chtít dále uvažovat ze tří různých pohledů:

- a) Z **historického hlediska** – tak, jak tuto slavnost slavili Izraelité např. v době Šalomouna (2. Par. 7,8-10) a Nehemiáše (Neh. 8,14-18).
- b) Z **prorockého hlediska** – co nám ukazuje tento svátek v souvislosti s budoucností Izraele?
- c) V **použití na Boží děti** – jaká myšlenková spojení, rozdíly a paralely lze vytvořit k dnešní době?

Trvání slavnosti a závěr v osmý den

- a) Roční cyklus svátků Hospodinových začal (když se díváme na Fáze a na svátek nekvašených chlebů jako na jedno) a končil sedmidenní slavností. Na rozdíl k sedmidenní slavnosti nekvašených chlebů dal Bůh vedle prvního dne svátku také ještě směrnicí pro osmý den pro „*shromáždění svaté*“ s výslovným příkazem: „*Žádnou služebnou práci nebudete dělat.*“ (3. M. 23,36) Ve 4. Mojžíšově 29,12-38 jsou dány další podrobnosti vzhledem k obětem v těchto sedmi dnech a také pro osmý den. Při vší radosti z **osobního** požehnání bylo také velmi důležité myslet na **společný** díl – v chvále a děkování vůči Bohu.
- b) Svátek stánků je prorocké poukázání na dobu tisíciletého království, ve které izraelský lid bude smět prožít čas velkolepého požehnání. Osmý den, následující po sedmidenní slavnosti, ukazuje prorocky na věčnost: Pak budou všichni věřící, kteří nepatří k Církvi, bydlet na nové zemi „*ve které spravedlnost přebývá*“ (2. Petra 3,13).

- c) Podle 2. Tesalonickým 1,10 budou věřící, kteří patří k Církvi (Shromáždění), doprovázet Pána Ježíše při Jeho zjevení v moci a slávě – bezprostředně před zřízením tisíciletého království. Jsou poctěni tím, že budou spolu vládnout (2. Tim. 2,12). Nadto budeme smět my, věřící doby milosti, bydlet věčně v domě Otce (Jan 14,1-3). A když ve Zjevení 21,3 čteme: „*Aj, stánek Boží s lidmi!*“, pak to je poukaz na Boží Církev, ve které Bůh bydlí nejen v dnešní době (Ef. 2,22), nýbrž i ve věčném stavu.

Četné oběti během trvání svátku

- a) V průběhu roku nebyl žádný srovnatelný svátek, ve kterém bylo Bohu obětováno téměř 200 obětních zvířat a takové množství jemné mouky (4. M. 29,12-28). K tomu se přičítají ještě dva beránci pro ustavičnou oběť, kteří museli být přinášeni denně ráno a večer. Neleží v tom velmi zřetelný poukaz na to, že jen oběť Krista je základem všech cest požehnání, po kterých On vede Svůj pozemský lid?
- b) Také v Tisíciletém království bude zase obětní služba (srvn. s Ezechielem 45,25) – potom ale **s pohledem zpět** na jedinečnou oběť Pána Ježíše na Golgotě! Tato jediná oběť „*skrze obětování těla Ježíše Krista jednou*“ (srvn. s Židům 10,10) je také základem požehnání v Tisíciletém království.
- c) Pro plnost duchovních požehnání, z nichž se dnes smíme radovat, je oběť Pána Ježíše rovněž věčně platným základem. A v našem životě „nesmí“ přeběhnout den, ve kterém bychom Mu neprojevíli ze srdce chválu, dík a velebení!

*„Věčně budu Tebe ctíti,
jenž jsi za mne dal Svě žití
na Golgotě, Ježíši.*

*Kéž je v hloubi srdce mého
stále živé a chváleno,
co se stalo na kříži!“*

Čas tohoto svátku

Slavnost stánků měla být slavena poté, co „*shromáždili úrody země*“. Dlouhá doba námahy dosáhnout žeň setím a péčí o úrodu přinášející rostliny a stromy, spojená s odstraňováním všeho plevele a dalších škůdců, byla nyní odměněna požítkem ovoce země. Nyní přišla chvíle, o které v 5. Mojžíšově 8,10 čteme: „*Kdykoli jísti budeš a nasytíš se, dobrořečiti budeš Hospodina, Boha svého za zemi výbornou, kterou dal tobě.*“

Význam odpočinku v první a osmý den

- a) Den odpočinutí uváděl slavnost stánků a den odpočinutí navazoval na slavnost stánků. Odpočinek, který následoval po mnohé práci a námaze ve spojení se sklizením žně – ale také den odpočinku po zakončení posledního svátku v židovském kalendáři svátků (3. M. 23,39).

- b) Když věřící ostatek izraelského lidu projde dobami soužení, bude se tím více těšit z odpočinku a pokoje v tisíciletém království (Žid. 4,9). Ale také doba po tisíciletém království, když se ve věčném stavu budou na nové zemi nalézat výlučně vykoupení lidé, se bude vyznačovat nerušeným odpočinkem.
- c) Se vstupem do slávy nebe začne pro Boží děti čas klidu. A když se Pán Ježíš zde na zemi zjeví, pak ti Jeho – v protikladu k nepřítelům věřících – budou prožívat odpočinek (2. Tes. 1,7). Nyní, v tomto životě smí věřící prožívat odpočinek svědomí – i tehdy, když tu jsou mnohé zkoušky a trápení. Ale když jednou vejdem do nebeského odpočnutí, pak budeme toto odpočnutí prožívat nerušeně: přes dobu tisíciletého království – až do věčnosti!

Svátek radosti

- a) Slavnost stánků byla charakterizována radostí jako žádný jiný z Hospodinových svátků. „*Veseliti se budete před Hospodinem Bohem svým za sedm dní.*“ (3. M. 23,40) A „*tak budeš vesel.*“ (5. M. 16,15) Byla to radost „*před Hospodinem*“, to znamená radost, která měla být prožívána ve společenství s Bohem. To tvoří cenu a hloubku této radosti!
- b) Bude to něco zvláštního, když izraelský lid bude jednou žít nejen ve vnějším klidu, nýbrž také v hluboké radosti šťastného společenství se svým Bohem. „*Vykoupení, pravím, Hospodinovi navrátí se, a přijdou na Sion s prozpěvováním, a veselé věčné bude na hlavě jejich; radosti a veselé dojdou, zármutek pak a úpění uteče od nich.*“ (Izaiáš 35,10; 51,11)
- c) Boží děti jsou už dnes uschopněny těšit se z hluboké vnitřní radosti. Radosti, která není závislá na tom, že se v denním životě vše dobře daří, nýbrž z radosti, která je založena na přijetí u Boha: „*Ale raději se radujte, že jména vaše napsána jsou v nebesích.*“ (Luk. 10,20) Když Pán Ježíš žil na zemi, požíval Otcovu lásku. To pro Něho bylo zdrojem ustavičné radosti. A právě tuto radost přeje těm Svým: „*Toto mluvil jsem vám, aby radost má zůstávala ve vás, a radost vaše byla plná.*“ (Jan 15,11) To je veliké požehnání už zde na zemi, z kterého se ale budeme v dokonalosti, nerušeně a bez konce těšit v nebi, když budeme u Něho. „*Proto i vy zármutek máte nyní, ale opět uzřím vás, a radovati se bude srdce vaše, a radosti vaší žádný neodejme od vás.*“ (Jan 16,22)

Bydlení v stanech z ratolestí během trvání svátku

- a) Označení tohoto posledního svátku v židovském kalendáři je ve spojení s výslovnou Boží směrnicí, že Izraelité mají bydlet sedm dní ve stanech z ratolestí, které si postaví: „*..., aby věděli potomci vaši, že jsem choval v stanech syny Izraelské, když jsem je vyvedl ze země Egyptské: Já Hospodin Bůh váš.*“ (3. M. 23,40.43) Byl to Boží úmysl, že

Jeho lid nikdy nemá zapomenout, odkud přišel: ze země Egyptské, z „domu služby“ (5. M. 6,12). A nikdy neměl tento lid zapomenout na Boží cesty, po kterých je vedl

- ven z Egypta,
- pak skrze poušť,
- až do zaslíbené země.

Jak trvalý to asi musel být dojem na Izraelity, když na jeden celý týden opustili své stany nebo domy, aby v této době bydleli v chatách z „palmových větví z hustě olistěných stromů a vrb od potoka“.

- b) Také v Tisíciletém království se bude slavit slavnost stánků (Zach. 14,16-19). Slavnost stánků, kterou slavili Židé, navrátivší se ze zajetí v době Nehemiáše (Neh. 8,15-17), je jakýsi druh naplnění předem svátku stánků, který budou slavit v tisíciletém království. S vděčnou vzpomínkou na Boží cesty s Jeho lidem se budou těšit z požehnání – ve šťastném společenství s „Hospodinem, jejich Bohem“ (3. M. 23,43).
- c) Také my, věřící v dnešní době, budeme Pána Ježíše a Boha, našeho Otce, jen vděčně chválit a velebit při pohledu nazpět na všechno, co při nás a s námi učinil, při pohledu zpět na všechny Jeho cesty, po kterých s námi šel.

Friedhelm Runkel, IGL, 9/2018

Velký den smíření

Úvod

Aby nám Bůh popsal oběť Pána Ježíše, aby nám dal pojem a dojem o ceně a významu Jeho smířící smrti na Golgotě a o působení a výsledcích tohoto díla, dal ve Starém zákoně mnoho předobrazných poukazů. Je celá řada různých obětí, zvláště ve 3. Mojžíšově knize, které všechny ukazují na tu **jednu** oběť, kterou Bůh požadoval, která Boha vzhledem k hříchu uspokojila a která se stala základem k našemu věčnému spasení a požehnání, k našemu usmíření a odpuštění. Každá jednotlivá oběť vyzvedá jeden zvláštní pohled, jednu zvláštní cenu nebo také zvláštní slávu oběti na Golgotě, a s tím také spojenou zvláštní slávu Osoby Pána Ježíše.

Ale sotva jsou ve Starém zákoně obětní konání, která mají tak základní význam, jako oběti velkého dne smíření ve 3. Mojžíšově 16. Ve Starém zákoně také není žádná jiná oběť, která nám tak zřetelně staví před oči význam „smíření“, jako to, co se dělo ve velký den smíření. Tak velký den smíření zaujímá mezi oběťmi a ceremoniemi ve Starém zákoně vynikající postavení. Byla to nejslavnostnější ceremonie mezi ročními svátky. V tento den byl – obrazně řečeno – položen základ toho, že Izraelité, osvobozeni od svých hříchů a

učinění vhodnými pro Boží přítomnost, se Mu mohli blížít. Touto obětí byl problém hříčů od základu vyřízen, tak od základu a tak obsažně, jako v žádné jiné oběti, a to jak vzhledem k Bohu, jehož svatému majestátu hříchem nebyla působena čest, tak i ve prospěch člověka, který na základě svých hříčů byl naprosto nevhodný pro Boží přítomnost a pro kterého tu proto nebyla žádná možnost pro to, aby se blížil Bohu.

Šest charakteristických znaků

Je tu řada podrobností, které vyzdvihují a zdůrazňují význam tohoto dne

1) Bůh sám vyvoluje

Je významné, že Bůh dal přesná ustanovení o obětech dne smíření. U některých obětí Bůh naproti tomu otevřel obětujícímu různé možnosti (srvn. s 3. M. 1 atd.). Ale nejen to je významné: U obou kozlů, kteří měli být obětováni jako oběť za hřích za lid, byla volba zvířete rozhodnuta losem. Bůh určil, který kozel má být obětován a který kozel má být poslán do pouště.

To nám připomíná, že jen Bůh mohl určit, co odpovídá Jeho požadavkům; jen On mohl vyhlédnout oběť, která byla schopná postačovat Jeho svatým nárokům ve vztahu k hříchu. Z Nového zákona víme: Bůh vyhlédl svou Oběť, tu jedinou Oběť, která byla v stavu přivést ve vykoupení hříšníka do souladu Jeho milost a spravedlnost. On ve Své lásce předem předzvěděl Beránka, který kvůli nám byl zjeven (srvn. s 1. Petra 1,20).

2) Krev ve svatyni svatých

Dalším znakem dne smíření je to, že krev oběti byla přinesena do **svatyně svatých** a bylo jí kropeno na slitovnici truhly smlouvy a před ní (3. M. 16,14.15). U většiny obětí ve Starém zákoně bylo krví kropeno kolem oltáře zápalné oběti nebo byla vylita ke spodku oltáře zápalné oběti (3. M. 4,7). U některých obětí za hřích byla také vnesena do stánku setkávání, to znamená do prvního prostoru stánku, a bylo jí kropeno proti oponě svatyně (3. M. 4,5.6). Avšak v tento zvláštní den byla krev nesena do přímé Boží přítomnosti. To, co způsobilo smíření, se dělo abychom tak řekli, přímo před Bohem, před Jeho očima, takže Bůh měl ustavičně před Svými očima smířící cenu krve. Na základě této krve mohl mít člověk přístup k Bohu.

3) Jen nejvyšší kněz (velekněz)

Dále je nápadné, že žádný člověk z lidu nesměl být účasten na zvláštním dění tohoto dne, dokonce ani kněz ne, nýbrž zásadně jen **nejvyšší kněz**. Přesně tak stojíme také my vně, když jde o vyřešení otázky hříčů. Žádný byt nejvíce výsadami obdařený člověk se toho nemůže účastnit. Je jen jeden, kdo ji mohl podle Boha vyřešit, kdo mohl vykonat dílo smíření a Boha v otázce hříchu oslavit: Kristus, náš Velekněz.

Ovšem Aron v den smíření nejednal ve své vlastní velekněžské funkci. Na to poukazuje zvláštní oblečení, které měl velekněz tohoto dne na sobě. Aron musel vyměnit svůj pestrý, velekněžský šat s náprsníkem a nárameníky, které nesly kameny, do nichž byla vyryta

jména pokolení Izraele, za svatou košilku a lněnou čepici. Jeho šaty v den smíření byly podobné těm, které nosili kněží. Místo aby byl činný ve prospěch lidu, což byla jeho vlastní velekněžská úloha, jednal Aron více jako zástupce – činil smíření (zadostiučinění) za hříchy lidu.

Pán Ježíš vykonává svou vlastní velekněžskou službu v pravé svatyni, v nebi. Avšak než tam vešel, aby se zjevoval před Boží tváří za nás, vykonal tuto jedinečnou a neobyčejnou službu, která je základem všeho: Vykonal dílo smíření a skrze Sebe samého způsobil očistění hříchů (Židům 1,3), když Sebe samého bez poskvrny obětoval Bohu (Židům 9,14).

To, že velekněz v den smíření vykonával neobyčejnou službu zástupce lidu, je vyjádřeno také tou pozoruhodnou skutečností, že Aron vložil své ruce na obětní zvíře (v. 21). I to je zvláštní znak velkého dne smíření. Nebyl to lid, nebyli to ti, kteří zhřešili, jako u obětí za hřích ve 3. Mojžíšově 4, nýbrž zde jednal nejvyšší kněz zástupně za druhé: **On** vložil obě své ruce na hlavu „kozla za hřích“ a učinil se tím zajedno s hříchy lidu. To, co mohlo být ve starozákonním předobrazu jen velmi nedokonale vyjádřeno, čteme v Novém zákoně o Pánu Ježíši: On vzal naše hříchy na Sebe, On je nesl na Svém těle na dřevě (1. Petra 2,24). Obtižen našimi hříchy, byl Bohem souzen jako náš Zástupce.

4) Aron v bílých šatech

Svaté šaty ze lnu – byly to asi bílé šaty – ukazují na čistotu našeho nejvyššího kněze, který nepotřeboval obětovat sám za Sebe. Jen protože On sám byl svatý, nevinný, neposkvrněný a oddělený od hříšníků (Židům 7,26), byl v stavu stát se smířící obětí a skrze Sebe samého způsobil očistění od hříchů (Židům 1,3).

Nadto oděv, který měl nejvyšší kněz na sobě v den smíření a který byl podobný oděvu kněží, připomíná to, že náš Nejvyšší kněz se musel ve všem stát podobný bratřím (Židům 2,17). Nejen proto, aby se mohl v nebeské svatyni za nás přimlouvat jako milosrdný Nejvyšší kněz, který dokáže mít soucit s našimi slabostmi, nýbrž také proto, aby učinil smíření za hříchy lidu, musel ve všem být připodobněn bratřím. Neboť ke smíření mohlo dojít jen skrze smrt. Proto Bůh poslal Svého Syna v podobnosti těla hříchu (Řím. 8,3). Protože děti jsou účastny krve a těla, i On tímž způsobem na nich přijal podíl (Židům 2,14). Náš Nejvyšší kněz musel být ovšem také Osoba Božství, neboť jen božská Osoba skutečně zná Boží nároky ve vztahu k hříchu a může jim dokonale vyhovět.

5) Jednou v roce

V protikladu k mnohým jiným obětem byly oběti dne smíření přinášeny jen jednou v roce. V tom nacházíme poukaz na oběť Krista, která se stala jednou provždy a která nepotřebuje žádné opakování – ani každoroční opakování (Židům 9,25.26). Kristus **jednou** trpěl za hříchy, přinesl **jednu** oběť za hříchy, **jednou** obětí na věky učinil dokonalými ty, kteří jsou posvěcováni (srvn. s 1. Petra 3,18; Židům 10,10.12.14).

„Ale nyní jednou při skonání věků, na shlazení hříchu skrze obětování sebe samého zjeven jest.“ Židům 9,26

6) Výsledky

Je třeba zvlášť vyzdvihnout také výsledky a působnost obětí v den smíření. V žádném jiném obětním konání nebyl problém hříchu pojednán tak důkladně, tak obsáhle, jako v obětech v den smíření. V popředí stálo nejen napravení nebo odpuštění vzhledem k jednotlivým konkrétním hříchům jako u obětí za hřích a za vinu v 3. Mojžíšově 4 a 5, nýbrž ty oběti způsobily smíření vzhledem ke všem nečistotám, všem nespravedlnostem, všem přestoupením po všech jejich hříších (3. M. 16,16.17).

Zatím co u většiny obětí za hřích stojí v popředí především požehnání obětujícího (napravení, odpuštění), vyznačují se oběti ve velký den smíření svou širokou působností a dosahem (srvn. s 3. M. 16,33.34). Ve své smírčí hodnotě a ceně se vztahují na:

- a) nejvyššího kněze a na jeho dům,
- b) celé shromáždění Izraele,
- c) svatyni,
- d) stánek setkávání,
- e) oltář.

Také dílo z Golgoty jde ve svých výsledcích daleko za naše potřeby co hříšníkům. Všechny věci, které byly hříchem nějak poskvrněny a vtaženy do utrpení, budou jednou osvobozeny a uvedeny do souhlasu s Bohem. Jako Boží Beránek vykonal Kristus dílo, které snímá hřích světa (Jan 1,29). V novém stvoření jednou nebude vidět žádná stopa a žádný účinek hříchu – to všechno je výsledek této jedinečné a plně platné oběti Krista.

„Druhého dne ušel Jan Ježíše, an jde k němu. I dí: Aj, Beránek Boží, který snímá hřích světa.“ Jan 1,29

Pět obětí

Nyní se trochu podíváme na jednotlivé oběti velkého dne smíření. Nejprve je nápadné, že v tento den musela být přinesena ne jen jedna oběť, nýbrž pět různých obětí: dvě oběti za kněžskou rodinu a tři oběti za lid. Za kněžskou rodinu musel být přinesen mladý býk jako oběť za hřích a skopec jako zápalná oběť. Za lid Izrael to byli dva kozlové jako oběť za hřích a jeden skopec jako zápalná oběť. Ovšem ty dvě zápalné oběti byly přineseny teprve po vlastním rituálu dne smíření, poté co nejvyšší kněz opět oblékl svůj pestrý oděv (v. 24). Vlastní „proces smíření“, o který toho dne šlo, se děl kvůli nečistotám, přestoupením a hříchům lidu, a proto skrze oběť za hřích. Těmito oběťmi se budeme v následujícím zabývat.

Dva kozlové

Nejprve se podíváme na ty dva kozly, kteří byli přineseni za shromáždění Izraele. To, že nestačila jen **jedna** oběť za hřích, nýbrž museli být přineseni **dva** kozlové, je velmi pozoruhodné. Stejně pozoruhodná je skutečnost, že ti dva kozlové byli navzájem zřetelně rozdílní. Na jedné straně tam byl kozel, na kterého padl los pro Hospodina. Ten byl zabit a

obětován jako oběť za hřích tímtež způsobem jako mladý býk za kněžskou rodinu. Na druhé straně tam byl kozel, na kterého padl los Azazel. Toto obětní zvíře nebylo zabito; bylo živé postaveno před Hospodina a nejvyšší kněz na ně vyznal všechny hříchy lidu. Nato byl kozel za hříchy jako Azazel (to znamená jako odvrácení) poslán pryč do pouště (v. 10.21.22).

Dvě nestejně oběti za hřích

U obou kozlů za lid se jedná tedy o dvě oběti, které obě jsou označeny jako oběť za hřích (v. 5) a které také obě přispěly ke smíření. Ale přece byly od základu různé ve svém použití a významu. Ti dva kozlové ukazují na dvě podstatné stránky díla smíření na Golgotě, na dvě podstatné stránky toho, co smíření znamená. Na jedné straně vidíme kozla, na kterého padl los pro Hospodina, kozla, který byl zcela pro Boha a u kterého šlo zvláště o Boží svaté nároky. Na druhé straně stál kozel za hříchy, na kterého byly složeny všechny hříchy lidu a který je odnesl pryč. I když první kozel měl působení pro lid (v. 15.16), tu přece ten druhý kozel je ve spojení s konkrétními hříchy lidu – jde o zastupování.

Nutnost těch obětí

Abychom si ukázali nutnost těchto dvou různých obětí, musíme si uvědomit, jaké **účinky** má hřích: Na jedné straně jde o to, co způsobil **Bohu**, a na druhé straně o to, co je **stav člověka** na základě pádu do hříchu.

Účinky hříchu

Nejprve k prvnímu pohledu: Co se skrze hřích stalo vzhledem k **Bohu**, co hřích způsobil **Jemu**? Každý hřích se obrací – i tehdy, když je učiněn proti nějakému člověku – v první řadě proti Bohu; je opomíjením a urážkou Jeho Majestátu, vzbouřením se proti Jeho božské vůli, útok, urážka Jeho svaté přirozenosti. Hřích je Bohu nesnesitelný a On jej nemůže vidět (Abakuk 1,13); hřích je proto něco, co vyvolává Jeho svatou ošklivost a božský hněv.

Smíření

Boží láska hledala do hříchu a viny zapletené lidi. Jeho svatost vyžadovala, aby bylo Jeho svatým nárokům učiněno zadost. Bůh musel být rehabilitován ve Své cti a majestátu, v tom, co On je ve Své svaté podstatě. To znamená, že Jeho svatá Bytost, která byla hříchem dotčena, musela být přivedena na světlo. A Jeho spravedlivý hněv vzhledem k hříchu musel být utišen. Přesně to je to, co je obsahem smíření.

To se mohlo stát jen skrze oběť. Ke smíření mohlo podle Božích požadavků dojít jen skrze oběť, která ve všem odpovídala Jeho podstatě vzhledem k hříchu. Jeho pravda, Jeho svatost a spravedlnost musely být za každou cenu vykonáním soudu nad hříchem ospravedlněny. Jen tím mohlo být učiněno zadost Boží přirozenosti a Jeho spravedlivý hněv vzhledem k hříchu utišen.

To je ta první a velká hlavní myšlenka smíření; je to ta stránka oběti Pána Ježíše, která je znázorněna v kozlu, kterého si Bůh zvolil pro Sebe, v tomto kozlu, který byl zcela pro Něho, aby učinil zadost Jeho nárokům. Z pořadí, ve kterém byla obětní zvířata přinášena, musíme vyvodit, že Boží nároky stojí na prvním místě, že smíření se muselo stát v prvé řadě vzhledem k Bohu. Bůh musel vidět krev, neboť krev, která mluví o vykonaném soudu a smrti, činí smíření (3. M. 17,11). Proto byla krev prvního kozla nesena do svatyně svatých a bylo jí kropeno na slitovnici truhly smlouvy; byla do jisté míry vnesena do Boží přítomnosti a před Jeho očima jí bylo kropeno, což předobrazně ukazuje na to, že dílo smíření na Golgotě se dělo před Božíma očima: Bůh má smířčí cenu této oběti před očima a byl jí uspokojen.

„Neboť duše těla je v krvi, a já jsem vám ji dal na oltář, aby činila smíření pro vaše duše; neboť krev to je, která činí smíření pro duši.“ 3. Mojžíšova 17,11 (přel.)

Krev do svatyně

Když vykládáme jednotlivosti ceremonie ve velký den smíření, jsme si vědomi, že mnohé nelze přenést jedna k jedné na smířčí dílo Krista. Ba ještě více: Při vysvětlování a použití starozákonních předobrazů musíme dbát na to, abychom skutečnost neredukovali na míru předobrazu, který nutně zaostává za skutečností. Starozákonní předobrazy je přece nutné vysvětlovat ve světle novozákonní skutečnosti a nikoli obráceně. To platí také pro skutečnost, že Aron nejprve zabil oběť za hřích, a potom šel s krví obětního zvířete do velesvatyně, aby jí tam kropil na slitovnici. Toto pořadí má čistě přirozený důvod a nesmí vést k výkladům, které nenalézají v Novém zákoně žádné potvrzení.

Ptejme se: Kdy se toto Aronovo konání, které je předobrazem, stalo skutečností? Vešel náš Nejvyšší kněz, Pán Ježíš, do svatyně, to znamená do nebe, aby tam předložil svoji krev?

Bůh nás nenechává v nejasnosti. Devátá kapitola Dopisu Židům se vztahuje na události velkého dne smíření. Je jakoby božským komentářem, inspirovaným výkladem této kapitoly. Tam pisatel porovnává Arona a Krista. Toto srovnání obsahuje jak podobnosti, tak i mnohé protiklady. Nejvyšší kněz tehdy každý rok vcházel s krví do zadního stánku, to znamená do svatyně svatých (Židům 9,7). Kristus také po nanebevstoupení vešel do svatyně. V tom je souhlas. Ale jsou tu dva rozdíly. Předně: Kristus vešel do nebeské svatyně **jednou provždy**. Za druhé: **Nečteme**, že tam vešel se svou krví. Kristus sice jako Nejvyšší kněz **přišel se svou krví** (v. 11.12), ale do nebeské svatyně vešel, když (nebo: potom, co) našel věčné vykoupění, tedy **potom, co** „kropil“ Svojí krví. Svou krev dal Pán Ježíš na kříži, tam zemřel jako ta pravá oběť smíření, a tam Bůh viděl Jeho krev. To, co Aron v předobrazu po přinesení oběti za hřích ve svatyni svatých činil, aby přinesl krev před Boží oči, učinil Kristus na kříži. Když se Pán Ježíš bez poskvrny obětoval Bohu, naplnilo se to, co se dělo předobrazně ve velký den smíření ve svatyni svatých: Krví oběti za hřích bylo jakoby kropeno před Bohem a Bůh je uspokojen vzhledem k hříchu. Dílo smíření samo bylo vykonáno na zemi, ale bylo přijato v nebi a má pro Boha trvalou cenu.

Smíření všech věcí

Byla nyní přinesením prvního kozla vyřízena otázka hříchu? Ano, byla vyřízena k dokonalému Božímu uspokojení. Bůh viděl krev, byl dokonale oslaven vzhledem k hříchu. Protože Kristus učinil pokoj skrze krev Svého kříže, protože dokonale uspokojil Boží nároky, budou také jednou s Bohem smířeny všechny **věci**, které jsou v nebi a na zemi. Všechno, co bylo dotčeno hříchem a zataženo do utrpení, vše, co bylo hříchem poskvrněno a znečištěno, bude jednou přivedeno do souhlasu s Bohem (srvn. Kol. 1,20 s 3. M. 16,16.18). Každá stopa hříchu bude jednou na základě díla na Golgotě z vesmíru odstraněna. Neboť Kristus se stal Božím Beránkem, který snímá hřích světa (Jan 1,29). To vše jsou výsledky smíření, které jsou založeny na díle Golgoty, viděné při pohledu na prvního kozla. Smíření všech věcí je předobrazně znázorněno smířcím působením prvního kozla ve vztahu ke svatyni, stánku setkávání a oltáři.

Bůh nabízí milost všem

Je tu ještě další výsledek dokonaného smíření, jak je viděn v kozlu pro Boha. O tom nás poučuje Nový zákon. Protože Bůh je vzhledem k hříchu uspokojen a oslaven, může nyní lidem volně nabízet Svoji milost. V tom může Bůh jednat v plném souhlasu se Svou spravedlností a svatostí. Není tu už pro Boha žádná překážka. Neboť On sám postavil Krista jako prostředek smíření. Protože Bůh je ve Svých nárocích vzhledem k hříchu uspokojen smírcí smrtí Krista, může prokazovat Svou milost ve spravedlnosti vůči takovým, kteří jsou zcela nespravedliví a zasloužili si věčné odsouzení. Proto mluví Pavel v Dopisu Římanům o Boží spravedlnosti, která se obrací ke všem, to znamená, že pokud jde o cíl směřování, obrací se ke všem lidem. Na základě smířčího díla na Golgotě mají všichni lidé možnost být zachráněni. Neboť Kristus zemřel (jako toho byl předobrazem prvního kozel) za všechny, to jest ve prospěch všech či vzhledem ke všem lidem (2. Kor. 5,15). Dal Svůj život jako výkupné vzhledem ke všem (1. Tim. 2,6). Kristus je smířením za celý svět (1. J. 2,2). Tím, že On vykonal to dílo a oslavil Boha, byla roztržena opona a je vytvořena cesta do svatyně, je otevřen přístup k Bohu. A všichni lidé mají možnost přijít pod požehnané účinky díla smíření na Golgotě.

Druhý kozel – zastupování

Je ještě něco, co je třeba k tomu dodat? Jaký význam má nyní v této souvislosti ještě ten druhý kozel, Azazel, kozel pro lid? Touto obětí za hřích demonstroval Bůh lidu to, že otázka jejich hříchů byla vyřešena, že všechny jejich hříchy a nepravosti byly neseny a bylo za ně učiněno smíření /zadostiučinění/. To je druhý, důležitý pohled na Kristovu smírcí oběť. Jestliže v prvním kozlu vidíme, co se stalo vzhledem k **Bohu**, ukazuje nám druhý kozel to, co se muselo stát vzhledem k **člověku** a jeho potřebám, aby mohl být skutečně osvobozen od svých hříchů a přijat Bohem.

Přitom musíme myslet na to, že oba kozlové nutně patří k sobě. Nemůžeme je od sebe

oddělovat, ačkoli je dle jejich významu musíme rozlišovat. Oba kozlové ukazují na Krista a Jeho dílo na Golgotě.

„Nebo i Syn člověka nepřišel, aby mu sloužili, ale aby sloužil, a aby dal duši svou /život svůj/ na vykoupení za mnohé.“ Marek 10,45

V těch hodinách, ve kterých Kristus způsobil smíření, stál také v soudu jako můj Zástupce, který byl obtížen mými hříchy, a vytrpěl soud, který jsem si zasloužil. Tam nesl mé hříchy, takže je Bůh už nevidí. Kristus se nejen stal smířením za svět ve všeobecném smyslu, nýbrž zároveň se stal smířením za mé konkrétní hříchy. Neboť zemřel na mém místě. Nesl mé hříchy na Svém těle a na mém místě vytrpěl soud, který jsem si já zasloužil, soud nad mými hříchy. Tak Kristus zemřel jako můj Zástupce. To smí vědět každý věřící.

„Jeden jest zajisté Bůh, jeden také i prostředník Boží a lidský, člověk Kristus Ježíš, který dal sebe samého mzdu na vykoupení za všechny, na osvědčení časem svým.“ 1. Timoteovi 2,5.6

Kristus ve smyslu prvního kozla zemřel za všechny, to znamená ve prospěch všech lidí (srvn. s 1. Tim. 2,6; „za“ je zde v řečtině „hyper“, což znamená „ve prospěch“). Ve smyslu druhého kozla zemřel Kristus za mnohé lidi (srvn. s Markem 10,45; „za“ je zde v řečtině „anti“, co znamená „na místě“). Jen ten, kdo ve víře přijal oběť z Golgoty, může říci: Kristus zemřel na mém místě; jen ten, kdo ve víře položil ruku „na hlavu kozla“, smí vědět: Kristus zemřel jako můj Zástupce, nesl mé hříchy na Svém těle na kříži. Kristus je smířením za **mé** hříchy.

Souhrn o prvním a druhém kozlu

V těch dvou kozlech vidíme tedy dva velké hlavní pohledy na to, co obsahuje smíření. První a nejdůležitější pohled je uspokojení a oslavení Boha, které znázorňuje kozel, jehož pro Sebe vyvolil Hospodin; druhý pohled je smíření za naše hříchy, které způsobil Pán Ježíš, když je nesl a zástupně za všechny, kteří v Něho věří, vytrpěl Boží soud. Aby Bůh mohl bydlet uprostřed lidí a aby lidé mohli přicházet do Boží přítomnosti, musely být splněny tyto dva předpoklady.

Tři oběti za hřích a jejich srovnání

Poté, co jsme uvažovali o obou obětech za hřích pro lid a našli jsme dva základní pohledy na smíření oběť Krista, chceme nyní uvažovat také o oběti za hřích za kněžskou rodinu a srovnat ji s těmi dvěma kozly.

V protikladu k lidu musel nejvyšší kněz přinést za sebe, svůj dům a kněžskou rodinu jen **jednu** oběť za hřích. Ovšem musela to být větší oběť, mladý býk, která byla obětována stejným způsobem jako ten první kozel lidu. Býk musel být dokonce obětován nejdříve. A jako krev kozla, tak byla i krev býka kropena sedmkrát na přikrytí a sedmkrát před přikrytím truhly. Ovšem pro kněžskou rodinu zde nebyl žádný druhý býk, nebyl tu žádný Azazel, žádný „kozol za hříchy“, který byl poslán do pouště.

A tu vzniká otázka: Jaký význam má oběť kněžské rodiny ve srovnání s dvěma kozly lidu? A proč Bůh pro kněžskou rodinu nařídil něco jiného než pro shromáždění Izraele? Proč muselo být za kněžskou rodinu obětováno větší zvíře a proč byla pro lid otázka hříchu vyřízena teprve druhou obětí, kozlem za hříchy, kterého nejvyšší kněz po svém vyjití ze svatyně poslal do pouště? Odpovědi na tyto otázky najdeme, když si nejprve ve světle Nového zákona ujasníme, koho představují ty dvě skupiny osob, za které byly příslušné oběti obětovány.

Dvě skupiny osob

Nový zákon potvrzuje velmi jasně, že smírčí oběť na Golgotě byla přinesena skutečně vzhledem k různým skupinám osob, které přijdou pod účinky tohoto díla rozdílnými způsoby. Tak nejvyšší kněz Kaifáš prorokuje, že Kristus nezemře jen za národ, tj. za izraelský lid, nýbrž také, aby rozptýlené Boží děti shromáždil v jedno (Jan 11,51.52). Kristus nepřišel a nezemřel jen pro Svůj vlastní lid. Přišel sice nejprve k těm Svým, ke Svému pozemskému lidu, ale Jeho lid Ho nepřijal (Jan 1,11). Proto nemůže nejprve také být žádné spojení s tímto lidem. To se uskuteční jen s těmi, kteří Pána přijmou. To jsou ti v Izraeli, které Pán označuje za Svě **vlastní** ovce (Jan 10,3), neboť vztah k Jeho pozemskému lidu je pro nějakou dobu ukončen. Protože „ti Jeho“ Jej odmítli, postavil Izrael jako Svůj lid celkově stranou. Proto vyvádí Svě vlastní ovce, které Mu dal Otec, z ovčince Izraele; vede je do nových vztahů, ke kterým přijdou i jiné ovce, které nejsou z ovčince Izraele. Pán je všechny svede do jednoho nového stáda, do stáda Božích dětí. Kromě „lidu“ jsou tu tedy ještě jiné skupiny osob, za které Kristus zemřel a které požívají zvláštní výsady: Boží rodina, která dostává život vzkříšení Pána Ježíše (srvn. s Janem 10,10).

Rodina nejvyššího kněze

Další místo, které nám v této souvislosti poskytuje pomoc, najdeme v Dopisu Židům, který je jakoby inspirovaným komentářem, božským výkladem k předobrazům 3. Mojžíšovy knihy. V Dopisu Židům 2,13 poukazuje pisatel citátem z Izaiáše 8,18 na zvláštní skupinu osob, která je ve spojení s Kristem: „*Aj, já a dívky, které dal mi Bůh.*“ Kdo jsou tyto děti? Jsou to věřící z Izraele v době milosti, to znamená křesťané, kteří pocházeli ze židovství, a nyní se stali účastníky nebeského povolání (Židům 3,1). O těchto lidech činí pisatel velmi pozoruhodný výrok. Když představil Krista jako Syna nad Jeho domem, je napsáno: „*Kterýžto dům my jsme.*“ (Židům 3,6) Věřící křesťané (ze židovství) jsou označeni jako dům Toho, jenž je náš Apoštol a Nejvyšší kněz (Židům 3,1). Poznáváme, na co kněžská rodina ve 3. Mojžíšově 16 předobrazně ukazuje? Na nás, věřící nebeského povolání, na všechny, kdo dnes patří k Boží rodině, k „domu nebeského Nejvyššího kněze“. To jsou přirozeně nejen věřící ze Židů, nýbrž také z národů.

Přístup k svatyni

Tím patříme k výsadami opatřené rodině. Neboť podle Židům 10 máme smělost ke

vstupu do svatyně, do bezprostřední Boží přítomnosti. To je výsada, kterou neznal nikdo z izraelského lidu. Lid stál venku, dokonce i kněží měli jen omezený přístup. Jim byl dovolen jen přístup do přední části svatyně, který byl oponou oddělen od velesvatyně. Ale pro nás je cesta „*skrze oponu*“ volná. Cesta do svatyně je zasvěcena Ježíšovou krví a všichni, kteří patří k rodině nebeského Nejvyššího kněze, se sami stali svatým kněžstvem a smějí se smělostí přistupovat do bezprostřední Boží přítomnosti (Židům 10,19-22).

Svědectví krve

A co vidíme ve svatyni? Vidíme, abychom tak řekli krev, kterou bylo kropeno před truhlou smlouvy. Bůh vidí krev na přikrytí (slitovnici – p. p.), a my vidíme ve víře krev, jíž bylo sedmkrát kropeno před slitovnicí, jako dokonalé svědectví o plné platnosti a dokonalosti smířčího díla z Golgoty. Máme svědectví, že Bůh to dílo přijal, že je vzhledem k hříchu uspokojen a že nás vidí v ceně té krve – že jsme navždy učiněni dokonalými skrze oběť Ježíše Krista, která se stala jednou provždy (Židům 10,14). Je tu ještě něco, co by bylo nutné přidat? Ne, vůbec nic! Neboť všichni, kteří patří ke kněžské rodině, přicházejí bezprostředně pod účinky té smířčí oběti. Tak tomu bylo ve Starém zákoně, a tak tomu je i dnes. Všichni, kteří patří k rodině nejvyššího kněze, stojí nyní už na základu vykonaného díla smíření. Za naše hříchy bylo učiněno smíření (dáno zadostiučinění – p. p.), neboť Kristus je nesl jako náš Zástupce. On zemřel na našem místě. Proto už nemáme žádné svědomí z hříchů (Židům 10,2), nýbrž jsme navždy učiněni dokonalými. Tak nás Bůh vidí a jako takoví se smíme Bohu blížit.

Lid

Jinak tomu je s Božím pozemským lidem, s Izraelem. Ustanovení pro velký den smíření to ilustrují: Lid všeobecně nepřišel bezprostředně pod účinky smíření, tak jako kněžská rodina. Musel čekat až na okamžik, kdy nejvyšší kněz vyšel ze svatyně a toho druhého kozla poslal do pouště. Přesně tak se to děje v Božích dějinách spasení s Izraelem: Ten nepřichází, časově viděno, tak bezprostředně pod účinky smířčí oběti z Golgoty. Izrael je ještě jako lid dán stranou. Bůh teprve v budoucnosti s nimi vstoupí do spojení. Kdy to bude? Když nebeský Nejvyšší kněz, který po svém díle smíření vešel do „svatyně“, opět vyjde, když viditelně přijde na tuto zem. Je to sice tak, že Bůh už předtím začne dílo na jejich srdcích, takže vytvoří věřící ostatek po uchvácení. Ale dokud se nebeský Nejvyšší kněz pro ně viditelně nezjeví, nebudou ještě vědět, že jsou u Boha přijati. Teprve když On přijde, naplní se pro ně to, co je ve velkém dnu smíření předobrazeno druhým kozlem.

Žádná nová oběť za hřích

Znamená to, že pro Izrael bude muset být v budoucnosti přinesena další oběť? Nikoli, dílo smíření, které tvoří základ pro jejich přijetí, je už dokonáno; je to táž oběť, jíž bylo učiněno smíření i za naše hříchy: oběť na Golgotě. Ve smyslu prvního kozla Kristus zemřel za lid: Základ pro jejich přijetí je položen, krev nové smlouvy pro ně tekla. V té míře bylo

dílo smíření dokonáno i vzhledem k Izraeli.

Ovšem Izrael ještě nepřišel pod „použití“ a požehnání té oběti, smířící cena oběti jim ještě nebyla přičtena. To se stane teprve v budoucnosti po uchvácení, když Pán Ježíš přijde viditelně na zem a oni Ho uvidí. Když spatří Toho, kterého probodli, když Izraelovi synové uvidí toho pravého Josefa, pak si uvědomí, co Mu učinili. Bůh bude působit hluboké pokání v jejich srdcích, oni budou ponižovat své duše, tj. pokoří se (3. M. 16,31) a budou „*kvílití nad ním jako kvílením nad jednorozeným; hořce, pravím, plakati budou nad ním, jako hořce pláčí nad prvorozeným*“ (Zachariáš 12,10). Pak se naplní také Izaiášovo proctví a ostatek Izraele pozná, že jejich Mesiáš, kterého zavrhli, za ně vkročil jako Zástupce. Zvolají: „*Avšak on nesl naše utrpení, a naše bolesti vzal na sebe. A my, my jsme jej považovali za potrestaného, od Boha zbitého a skloněného; avšak kvůli našim přestoupením byl zraněn, kvůli našim nepravostem zbit. Trest k našemu pokoji ležel na něm, a jeho modřinami se nám stalo uzdravení. My všichni jsme bloudili jako ovce, obrátili jsme se každý na svou cestu; a Hospodin ho nechal postihnout nepravostí všech nás.*“ (Izaiáš 53,4-6 – přel.) To bude chvíle, kdy se pro Izrael naplní kozel Azazel a Bůh jejich vinu podle všech jejich přestoupení a všech jejich hříchů odvrátí (3. M. 16,21). Pak Bůh přivede Svůj lid pod účinky díla smíření na Golgotě. Připočte jim cenu smíření té pravé Oběti za hřích. Pak se obnovený Izrael s plesáním přidá k Davidovým slovům: „*Jak daleko jest východ od západu, tak daleko vzdálil od nás přestoupení naše.*“ (Žalm 103,12)

Větší oběť – větší požehnání

Jakkoli velkolepě se Boží milost prokáže na Jeho pozemském lidu, tu přece oni stojí ve svých požehnáních daleko za požehnáními, která se dostala „*účastníkům nebeského povolání*“. Izrael ani v budoucnosti nebude mít smělý přístup do nebeské svatyně. Jejich požehnání, která k nim budou plynout na základě smířícího díla, nejsou srovnatelná s požehnáními, jimiž nám Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista v Kristu požehnal. Izrael sice přijde pod novou smlouvu, která obsahuje nádherná požehnání (srvn. s Židům 8,10-12), ale Izraelité nebudou patřit v tom vznešeném smyslu k Božím dětem, které Bůh dal Kristu. Nepatří k „*domu nejvyššího kněze*“. My naproti tomu vlastníme to, co Bůh před věčnými časy zaslíbil: věčný život, život v hojnosti /nadbytku/, každé duchovní požehnání, které nám podle své věčné rady daroval v Kristu. To je jistě také důvod, proč kněžská rodina v předobrazu musela přinést větší oběť. Bůh nám chtěl ukázat, do jakého neobyčejného postavení požehnání jsme přišli na základě smířící oběti z Golgoty. Umíme si toho cenit?

„*Tomu, který nás miluje a umyl nás od našich hříchů ve své krvi a učinil nás králi a kněžími svému Bohu a Otcí: Jemu buď sláva a moc od věčnosti k věčnost! Amen.*“ Zjevení 1,5.6

Christian Mohncke, IGL, 6-8/2017